

+CK
332
.B424

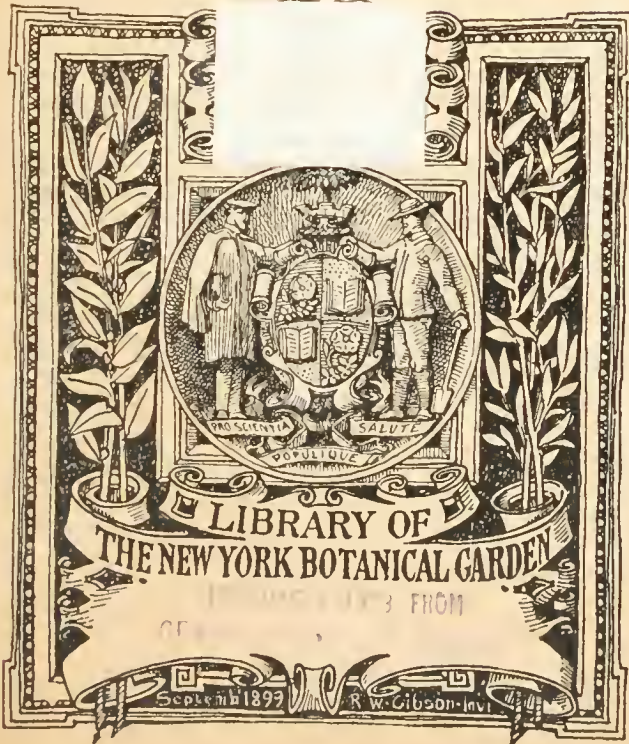
Bibliothèque botanique
ÉMILE BURNAT

Catalogue N°

Provient de

Livres provenant de la bibliothèque botanique
d'Émile Burnat (1828-1920), insérés en octobre 1920
dans la bibliothèque du Conservatoire botanique de
Genève, conformément à l'Acte de donation d'Émile
Burnat en date des 21 et 25 janvier 1911, § V.

DUPLICATA DE LA BIBLIOTHÈQUE
DU CONSERVATOIRE BOTANIQUE DE GENEVE
VENDU EN 1922

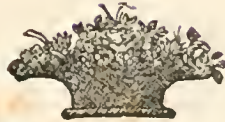

ANTONII BERTOLONII M. D.

IN ARCHIGYMNASIO BONONIENSI BOTANICES PROFESSORIS PRAESIDIS
COLLEGII MEDICOR. ET CHIRURG. BONON. E XLVIRIS SOCIETAT. ITAL.
ACAD. INSTIT. SCIENT. BONON. ACAD. SCIENT. ITAL. GENUENS. ET
GEORGOPH. BONON. SOC. ORDIN. SOCIET. LIN. PARIIS. ET LUGD. SOCIET.
HORT. CULT. ET. MEDICO-BOT. LONDIN. ACAD. SCIENT. TAURIN. MUTIN.
BRUXEL. GIOEN. INST. NEAP. AD HIST. NAT. AUG. ETC. SOC. EXTR.

MANTISSA PLANTARUM FLORAE
ALPIUM APUANARUM

LIBRARY
NEW YORK
BOTANICAL
GARDEN

B O N O N I A E

EX TYPOGRAPHAEIO EMYGDII AB ULMO ET IOSEPHI TIOCCII

A. MDCCCLXXXII.

IOANNI · GVSSONIO · EQ. · A · FRANCISCO · I · REGE · NEAPOL
DE · FLORA · SICVL · ET · CALABR · EDIT · OPERIB · OPT · MER
QVI · HISP · GALL · ET · ANGL · AD · AVG · DOCTR · HERB · ADIIT
HORTOSQVE · SICC · CAVANILLESII · FONTAINESII · LINNAEI
ET · SIBTHORPII · PRIMVS · ITALOR · MAGNO · SCIENT · BONO
PERLVSTR · HANC · MANTISSAM · PLANTARVM · FLORAE · ALPIVM
APVANARVM · AMICO · SYAVISS ·

ANTONIVS BERTOLONIVS

D · D · D

PRAEFATIO

LIBRARY
NEW YORK
BOTANICAL
GARDEN

Ab eo tempore, quo Floram alpium Apuanarum in lucem edidi (1), binis denuo vicibus easdem alpes ascendi, ut filius meus natu major naturalibus rebus investigandis in ipso loco natali mecum assuesceret. Hinc factum est, ut quasdam alias alpinas stirpes, easque magni pretii, ibi repererim, quae oculis nostris antea se subdlexerant. Plantae alpinae id peculiare habent, ut caeteras, quae demissa incolunt loca, tum elegantia florum, odorisque suavitate, tum viribus medicis antecellant, cumque in illis perquirendis, comparandisque plurimum operis, laborisque requiratur, ideo Flora alpina reliquis omnibus minus forte exulta, at reliquarum omnium praestantissima semper habita, exemplo *Florae Lapponicae*, quae primum, et summum magni Linnaei opus est,

AUG 7 - 1923

(1) *Haec Flora prodiit in libro, cui titulus Amoenitates italicae, Bononiae, typis Annesii de Nobilibus 1819. 4.º*

et erit, itemque *Floræ Helveticæ* ab Hallero concinnatae, qua nihil grandius, pretiosiusque ad historiam regni vegetabilis explanandam, atque amplificandam. Hisce permotus animadversionibus consultum duxi, quam Floram Apuanam jam typis vulgaveram, recentioribus plantarum divitiis a me, vel ab aliis detectis nunc augere, ut meliorem quodammodo, sin minus præstantissimam, redderem. En igitur Mantissa plantarum Floræ Apuanæ, quam Botanicis subjicio enixe rogans, ut si hæc expectationi eorum non omnino respondeat, id non socordiae, negligentiaeque, sed ingenii mei tenuitati tribuant; ab ipsis tamen peto, ut animum saltem meum in polienda, augendaque perjucunda plantarum scientia semper defixum aequi, bonique faciant.

CLASSIS DIANDRIA

ORDO MONOGYNIA

1. *CIRCAEA lutetiana*: caule erecto; foliis ovatis, subcordatisque, denticulatis, pubescentibus, opacis.
C. *lutetiana* *Sp. pl.* 12. *Smith Engl. Fl.* 1. p. 15. , et *Engl. bot. tab.* 1056. *Rees Cycl. vol.* 8. n. 1. *Flor. Dan. tab.* 210. *Lamk. Illustr. tab.* 16. *fig.* 1. *Nacc. Agg. p.* 5.* (1), et *Fl. Ven. p.* 17.* *Sav. Due cent. pag.* 1. *Allion. Fl. Ped.* 1. p. 233. n. 854. *Sebast. et Maur. Fl. Rom. prodr. pag.* 5. *Pollin. Fl. Veron.* 1. p. 32. *Tenor. Fl. med.* 1. p. 16. , et. *Syll. Fl. Neap. p.* 11. *Guss. Fl. Sic. prodr.* 1. p. 7. *Gaud. Fl. Helv.* 1. p. 58.
C. n. 813. *Hall. Hist. stirp. indig. Helv.* 1. p. 362.
Perenn. Filius legit prope vicum *Fornole*. Florebat Julio. v. s. Folia pubescentia, non nitide, sed opace virentia, leviter denticulata, sesqui, aut duplo longiora, quam lata, basi rotundata, vel leviter subeordata. Caulis erectus, sesqui, vel bipedalis. *Circaea alpina* L. differt ab hac, quia longe minor omnibus partibus, et habet folia parva, glabra, nitide virentia, argute serrata, exacte cordata. Haec alpes, illa incolit loca humilia.
2. *VERONICA officinalis*: foliis oblongis, serratis, apice integerimis, cauleque procumbente villosis; racemis spiciformibus, lateralibus, laxifloris, longe pedunculatis.
V. officinalis *Sp. pl.* 14. *Flor. Dan. tab.* 248. *Svensk. bot. tab.* 159. *Smith Engl. Fl.* 1. p. 22. , et *Engl. bot. tab.* 765. *Rees Cycl. vol.* 37. n. 53. *Schrad. Germ.* 1. p. 31 *Gaud. Fl. Helv.* 1. p. 14. *Moris Stirp. Sard. e-lench. fasc.* 3. p. 10.* *Allion. Fl. Ped.* 1. p. 73. n. 264. *Savi Fl. Pis.* 1. p. 11. *Sebast. et Maur. Fl. Rom.*

(1) Quae synonyma plantarum asterisco * notantur, respondent exemplaribus autoptis in horto sicco nostro diligenter servatis.

- prodr. p. 5. Pollin. Fl. Veron. 1. p. 12. Ten. Fl. Nap. 1. p. 5. , et Syll. Fl. Neap. p. 12. Gussone. Fl. Sic. prodr. p. 10.*
V. n. 540. Hall. Hist. stirp. indig. Helv. 1. p. 233.
V. Rivin. Monop. irreg. tab. 93.
Veronica maschio Matth. ed. Valgr. ann. 1585. tom. 2. p. 730.
Perenn. Filius legit in alpe Tambura, ubi florebat Julio. v. s.
 Caulis procumbens, ut plurimum inferne repens, hirsutus villis patulis, articulatis. Haec profecto diversa est a *Veronica Allionii* W. , quae glabra, dense racemosa, foliisque crassioribus, minoribus pollet.
3. *VERONICA prostrata*: foliis oblongis, superioribus sessilibus, obtuse serratis, basive pectinatis; caulibus sterilibus prostratis, floriferis ascendentibus; racemis axillaribus, oppositis; calycibus quinquepartitis.
- V. prostrata Sp. pl. 17. Rees Cycl. vol. 37. n. 55. Maur. Rom. pl. cent. 13. p. 3.* Pollin. Fl. Ver. 1. p. 18. Gaud. Fl. Helv. 1. pag. 24. Orsin. Pl. sicc. ex Aprut.**
*V. Teucrium Sav. Due cent. p. 5.**
*V. Orsiniana Ten. App. 5. p. 4. , et Succ. relaz. p. 43. , et Syll. Fl. Neap. p. 12.**
V. n. 538. Hall. Hist. stirp. indig. Helv. 1. p. 233.
V. angustifolia minor Riv. Monop. irr. tab. 95.
Teucrium V. Clus. Hist. lib. 3. p. 350.
Chamaedrys spuria minor angustifolia J. Bauh. Hist. 3. lib. 28. p. 287. macrior.
- Perenn. Communicavit GUIDONIUS lectam in alpe Pisanino, ubi florebat Julio. v. s.*
- In planta alpestri, ut nostra est, flores duplo grandiores, quam in planta, quae humili loco nata. Variat calycibus, capsulisque glabris, vel pilosis, vel hirsutis, item et foliis superioribus basi pectinatis, vel non. Rami, et caules floriferi semper assurgunt. Culta in horto adipiseitur folia angustiora, et paulo longiora, serrata tantum, nudioraque; faciem quodammodo mutat.
4. *VERONICA Chamaedrys*: foliis ovatis, grosse inciso-serratis; caule bifariam villosa; racemis oppositis, alternisque; calycibus quadripartitis.
- V. Chamaedrys Sp. pl. 17. Fl. Dan. tab. 448. Smith Engl. Fl. 1. p. 23. , et Engl. bot. tab. 623. Rees Cyclop.*

vol. 37. n. 62. *Nacc. Fl. Ven.* 1. p. 12. * *Allion. Ped.* 1. pag. 77. n. 279. *Sav. Fl. Pis.* 1. p. 14. *Sebast. et Maur. Fl. Rom. prodr.* p. 6. *Ten. Fl. Nap.* 1. p. 6. ,
et Syll. Fl. Neap. p. 12. *Pollin. Fl. Ver.* 1. p. 19.
Gaud. Fl. Helv. 1. p. 16.

V. n. 536. *Hall. Hist. stirp. indig. Helv.* 1. p. 232.

V. pratensis latifolia *Riv. Monop. irreg. tab.* 94.

Perenn. Filius legit in alpe *Pisanino*, ubi florebat Julio. v. s. Caule erecto, vel ascendente, bifariam villosa cito distinguitur a reliquis. Flores grandiusculi, amoene caerulei, subinde pallentes, vel albidi. Calyx passim quadripartitus, interdum tamen quinquepartitus.

5. *PINGUICULA vulgaris*: nectario subulato, recurvulo, corollis subbreviore; staminibus ovario lateralibus; capsula ovata.

P. vulgaris *Sp. pl.* 25. *Gaud. Fl. Helv.* 1. p. 45. *Flor. Dan. tab.* 93. *Svensk. bot. tab.* 36.

P. vulgaris β alpicola *Reich. Cent.* 1. p. 70. n. 84. *tab.* 84. *fig.* 175.

P. hirtiflora *Ten. Fl. Nap.* 3. p. 18. * , *et Syll. Fl. Neap.* p. 15. * *Spreng. Syst. veg.* 1. p. 48.

P. n. 292. *Hall. Hist. stirp. indig. Helv.* 1 p. 128.

Perenn. Legi in summa alpe *Tambura* Casseronianam versus. Adhuc florebat initio Augusti, sed maxima pars plantarum ibi observatarum jam fructu maturo praestabat. v. v.

Folia oblonga, margine plus minus inflexo, tenera, pallide virentia, glanduloso-puberula, praecipue superne, ex quo viscida. Scapus teretiusculus, nudus, subinde bracteola sub flore instructus. Flos solitarius, terminalis, cernuus. Calyx bilabiatus, labio superiore trifido, inferiore bifido, laciniis obtusis. Corolla purpurea; ejus labium superius brevius, bilobum, lobis integerrimis, intus glabrum; labium inferius longius, trifidum, intus, praesertim in fauce, albo-barbatum; variat vel segmentis omnibus integerrimis, vel lateralibus integerrimis, medio emarginato, vel omnibus emarginatis. Calcar corolla paulo brevius, antice recurvulum, obtusum, interdum subbilobum. Stamen utrinque unum ad latus ovarii, filamentis lateraliter ascendentibus, antheris rotundis, incumbentibus, conniventibus, ferrugineo-fuscis. Ovarium liberum, sub labio superiore co-

rollae scrobiculo exceptum. Stigma sessile, foliaceum, super antheras revolutum. Capsula ovata.

Scapus, calyx, et corolla extus plus minusve pubescunt. *Pinguicula hirtiflora* Ten. fide archetypi innititur lusibus segmentorum labii inferioris corollae, qui lusus satis superque patent per ipsas figuras Florae Danicae, et Botanici Suecici a me superius allatas. Nondum incidi in *Pinguiculam vulgarem* flore caeruleo, qualis habetur in Engl. bot. tab. 70. An haec icon potius exhibet varietatem *Pinguiculae grandiflorae* flore minore, an vitio pictoris vertenda?

CLASSIS TRIANDRIA

ORDO MONOGYNIA

6. *VALERIANA rubra*: floribus monandris, caudatis; foliis inferioribus ovato-lanceolatis.

V. rubra *Sp. pl.* 44. *Smith Engl. Fl.* 1. p. 42. , et *Engl. bot. tab.* 1531. *Bert. Amoen. Ital. p.* 105.

V. marina *Riv. Monop. irr. tab.* 3.

Centranthus ruber *Röm. et Schult. Syst. veg.* 1. p. 35.

Perenn. Legi prope *Serravezza* ad primas fodinas marmoris, quod dicitur *Bardiglio*, et ad Portas (vulgo *Porti*) in finibus Etruriae in rupibus calcariis. Floret tota aestate. v. v.

Herba glabra, glauca. Folia inferiora ovato-lanceolata, suprema lanceolata, omnia integra. Flores dense corymbosi, rubri, inodori. Calcar corollae longum, tenue.

Genus *Centranthi* ad hanc speciem a recentioribus adhibitum sejungit plantas habitu a Valerianis nullimode dissociandas.

7. *CROCUS vernus*: tunicis radicalibus continue fibrillosis; foliis linearibus, synanthiis; scapo vaginato; spatha monophylla, acuta; corollae fauce ciliata.

C. vernus *Willd. Sp. pl.* 1. p. 195. *Smith Engl. Fl.* 1. p. 46. , et *Engl. bot. tab.* 344. *Bert. Descr. de' Zaffer. Ital. n.* 1. *Jacq. Austr.* 5. p. 47. *app. tab.* 36. *Redout. Lil. tab.* 266.

C. vernus *B. Ten. Mem. sulle spec. e var. di Croc. pag.*

5. tab. 1. , et *Syll. Fl. Neap.* p. 29.

C. vernus β Neapolitanus *Bot. mag. tab.* 860.

C. sativus β vernus *Sp. pl.* 50.

Perenn. Communicavit GUIDONIUS lectum in vertice *Bruciana*, et in alpe *Tambura*, tum in litore marino *al Cinquale*. Floret Martio. v. s.

Planta nostra magnitudine partium omnino respondet figuris superius allatis. Folia variant latitudine, et saepe sunt lato-linearia. Flos grandis, totus purpureus, vel albus. Singularis in hac specie est faux corollae ciliata pilis hyalinis, et scapus, qui saepius brevissimus, arete cinctus vagina propria radicali, albo-membranacea, a me primum visa.

Jam huc traxeram pro synonymo *Crocum Imperati* Ten. si-
de exemplarium hujus nominis, quae reapse pertinebant ad
Crocum vernum W., et Neapoli ad me missa fuerant. Haec
profecto respondebant *Croco verno latif. purp. flo. majore*
Clus. Hist. lib. 2. p. 204. , quem Imperatus ad Clu-
sium miserat; verum cum Cl. Tenorinus postea aliam, di-
versamque stirpem nomine *Croci Imperati* vulgaverit, de
qua quidem altum apud Imperatum, et eos, qui ab Impe-
rato plantas habuerant, silentium, ideo synonymon Teno-
reanum a *Croco verno* W. expungendum fuit.

8. *GLADIOLUS triphyllus*: tunicis radicalibus fibroso-cancellatis; floribus unilateralibus, foliisque subternis.

G. triphyllus Sibth. *M. S. ex Gawl. in Bot. mag. tom.*
25. pag. 992. sub *Gladiolo hirsuto*.

G. communis Reich. *Cent.* 6. p. 26. n. 598. *tab.* 598.
fig. 817.

G. communis β Sibth. et Smith *Prodr. Fl. Graec.* 1. p.
25. , et *Fl. Graec.* 1. p. 28. *tab.* 38.

G. floribus uno versu dispositis Zannich. *Ven.* p. 113.
tab. 53.

Perenn. Dedit GUIDONIUS lectum in pratis dictis la *Frattettá*
sub vertice *Sagro*, quae dicuntur etiam *Prati de' Vinchesi*.
Floret Majo, Junio. v. s.

Tunicae ex fibris crassiusculis, retis instar cancellatis obdu-
cunt bulbum radicalem. Caulis dodrantalis, pedalis, infer-
ne vaginis brevibus, obtusis, paucis, alternis vestitus. His
succeedunt folia duo, vel tria, omnium majora, ensiformia,

acuminata, multinervia, alterna, vaginantia. Supra haec unum, alterumve folium longe minus. Vaginae superiores foliorum longiores. Flores passim tres, unilaterales, remotiusculi, sessiles, recurvi, rubri. Spatha diphylla, inaequalis sub quovis flore, tuboque ejus longior.

- Cl. JANUS Professor botanices Parmensis me monuit, hunc esse *Gladiolum communem* suum, et Botanicorum Germaniae. Longe tamen distat a *Gladiolo communi* L. Sibth. et Smith. Fl. Graec. 1. p. 27. tab. 27., qui idem prorsus est ac *Gladiolus Ludovicae* Jan. Pl. sicc., Kern. Hort. semper. vol. 53. tab. 634., et habet bulbum radicalem obductum tunicis continue fibrilloso-membranaceis, cito scariosis, caulem proceriorem, multiflorum, flores distichos, secundos, quique passim a systematicis recentioribus dicitur *Gladiolus segetum*, ut videre est apud Reich. Cent. 6. p. 27. n. 600. tab. 600. fig. 819.

ORDO DIGYNIA.

9. AGROSTIS *alpina*: panicula in anthesi patente, ramis fasciculatis, glabris, subdivisis; calycibus acuminatis; gluma corollina apice denticulata, infra medium aristata; foliis convoluto-setaceis.

A. alpina Willd. Sp. pl. 1. p. 368. Wahlenb. Fl. Lapp. 22., et Fl. Suec. 1. p. 39. Gaud. Fl. Helv. 1. p. 180. Host. Gram. Austr. 3. p. 34. tab. 49.

A. rupestris Allion. Fl. Ped. 2. p. 237. n. 2161. * Re. Fl. Segus. p. 11. *

Trichodium alpinum Schrad. Fl. Germ. 1. p. 200. tab. 3. fig. 4.

Avena n. 1477. Hall. Hist. stirp. indig. Helv. 2. p. 227.

Gramen paniculatum, capillaceo folio, locustis parvis spadicis-fuseis, aristatis Scheuchz. Agr. p. 141. n. 2.

- Perenn.* Legi in suprema alpe *Tambura* locis herbidis Cafferonianam versus, ubi copiosa. Florebat initio Augusti. v. v. Culmi caespitosi, palmares, spithamaei, hic loci vix ultra, tenues, erecti, vel ascendentes. Folia linearia, angustissima, ariditate convoluto-setacea, culmea pauca, supremum bre-

vins, longe vaginans. Panicula in anthesi laxiuscula, ante et post anthesim coarctata. Rami ejus fasciculati, fasciculis alternis, alii simplices, alii subdivisi, flexuosi, glabri, apice incurvati, superiores breviores. Gluma calycina bivalvis, valvis quidquam inaequalibus, ovato-lanceolatis, longe acuminatis, concavis, majore circiter sesquilineam longa, carina dorsali ciliato-scabra, virenti, lateribus violaceis, vel totis valvis violaceis, in anthesi divergentibus. Gluma corollina univalvis, calyce brevior, albo-membranacea, subinde colorata, concavo-convoluta, apice denticulata, mutica, paulo infra medium dorsi emittens aristam tenuem, geniculatam, arefactione refractam, quae longitudine sua corollam multo excedit, et nunc duplo, nunc minus calyce longior. Antherae prae flore grandes, pallidae.

10. MILIUM *multiflorum*: panicula remote semiverticillata, patente; arista corollina calycibus duplo longiore; stipula abbreviata, truncato-lacera.

M. multiflorum Schrad. *Fl. Germ.* 1. p. 195. Willd.

En. hor. Berol. 1. p. 94. Guss. *Fl. Sic. prodr.* 1. p. 55.*

M. arundinaceum Sibth. et Smith. *Prodr. Fl. Graec.* 1. p. 45. , et *Fl. Graec. tom.* 1. p. 50. tab. 66.

Agrostis miliacea Sp. *pl.* 91. Gouan. *Illustr. p.* 3. Allion.

Fl. Ped. 2. p. 236. n. 2156. * *Host. Gram. Austr.* 3. p. 31. tab. 45.

A. Miliium comosum Sebast. et Maw. *Fl. Rom. prodr.* p. 26. *

Gr. miliaceum maj. nutante panicula arundinaceum *Barrel. Ic.* 754.

Perenn. Legi Massae secus amnem Frigidam ad pontem antiquum. Floret Julio, et iterum autumnno. v. v.

Culmus hic loci sesqui-bipedalis, alibi loco pingui vidi fere bicubitalem. Folia linearia, acuminata, margine scabra. Stipula brevis, lacera. Panicula in anthesi patens, remote semiverticillata, ramis inaequalibus, nutantibus, simplicibus, divisisque, saepe flexuosis. Valvae calycinae parvae, ovatae, concavae, mucronatae, glabrae, virentes, vel ex viridi-purpurantes, exterior trinervis, paululum grandior. Gluma corollina bivalvis, calyce minor; ejus valvae cartilagineae, glaberrimae, nitidae, inaequales; major desinit in aristam tenuem, strictam, subflexuosam, lineas duas ad sum-

mum longam; subinde haec arista deficit. Anterae flavae. Caryopsis induviata.

11. *POA nemoralis*: panicula gracili, laxiflora, subsecunda; locustis subtrifloris; calycibus mucronatis; valva corollina externa quinquenervi; flosculis liberis; stipula brevissima, truncata.

P. nemoralis *Sp. pl.* 102. *Smith. Engl. Fl.* 1. p. 129. , et *Engl. bot. tab.* 1265. *Host Gram. Austr.* 2. p. 51. *tab.* 71. *Leers Herb.* p. 30. *tab.* 5. *fig.* 3. *Allion. Fl. Ped.* 2. p. 244. n. 2198.* *Guss. Fl. Sic. prodr.* 1. p. 90.*

P. n. 1469. *Hall. Hist. stirp. indig. Helv.* 2. p. 224.

Gramen loliaceum alpinum, paniculis ex rarioribus ac exiguis locustis compositis *Mont. Prodr.* p. 39. *tab. gram. fig.* n. 12.

Perenn. Legi in valle *Catino* retro verticem *Sagro*, ubi florebat *Julio.* v. v.

Culmi longi, graciles, caespitosi. Folia angusta. Stipula brevissima, truncata. Panicula gracilis, pauciflora, plus minus elongata, subsecunda, nutans, laxiuscula in anthesi, deinde stricta. Locustae parvae, compressae, hic loci biflorae, alibi vidi tri-quadrifloras. Valvae calycis mucronatae. Valvae corollae acutae, exterior quinquenervis, nervo medio toto sericeo, nervis prope marginem inferne tantum sericeis. Flosculi liberi.

CLASSIS TETRANDRIA

ORDO DIGYNIA

12. *CUSCUTA Epithymum*: florum glomerulis sessilibus; staminibus basi squamula auctis; stylis strictiusculis, acutis; caule attenuato, filiformi.

C. Epithymum *Linn. Syst. veg. ed.* 13. p. 140. *Smith. Engl. Fl.* 2. p. 25. , et *Engl. bot. tab.* 378. in calce. *Guss. Fl. Sic. prodr.* 1. p. 291.* *Gaud. Fl. Helv.* 1. p. 460. *Reich. Cent.* 5. p. 63. n. 499. *tab.* 499. *fig.* 692. optima.

C. europaea *Engl. bot. tab.* 55. optima.

C. europaea β *Sp. pl.* 180.

C. n. 654. β minor *Hall. Hist. stirp. indig. Helv.* 1. p. 291.
 Epitimo *Matth. ed. Valgr. ann. 1585. tom. 2. p. 1341.*
Ann. Legi parasiticam super Teucrium Chamaedrym L. in
alpe Tambura, ubi florebat Julio. v. v.

Caulis tenuior, brevior, et magis tortuosus, atque volubilis,
 quam caulis *Cuscutae europaeae L.*, passim plus minus
 rubens. Flores albidus. Ad basim uniuersusque staminis
 cristula dentata, vel laciniata. Styli longiusculi, strictiuscu-
 li, stigmatibus simplicibus, acuto.

CLASSIS PENTANDRIA

ORDO MONOGYNIA

13. LITHOSPERMUM *purpureo-caeruleum*: corollis calyce multo
 longioribus; seminibus levibus; foliis lanceolatis, acumina-
 tis, uninerviis; caulibus sterilibus prostratis, fertilibus erectis.

L. purpureo-caeruleum Sp. pl. 190. Smith Engl. Fl. 1. p.
256. , et Engl. bot. tab. 117. Jacq. Fl. Austr. 1. p. 11.
tab. 14. Röm. Fl. Europ. fasc. 8. ic. Savi Fl. Pis. 1.
p. 203. Gaud. Fl. Helv. 2. p. 37.

L. n. 596. Hall. Hist. stirp. indig. Helv. 1. p. 264.

Perenn. Legi Massae in monte Bruciana prope vicum Ber-
giola Fiscalina. Florebat Majo. v. v.

Caulis steriles prostrati, apice radicanter; fertiles erecti, pe-
 dales, cubitales. Folia alterna, lanceolata, acuminata, sub-
 ius pallidiora. Spicae terminales, interfoliatae, patulae. Ca-
 lycis segmenta linearia, angustissima, setosa. Corolla cae-
 rulea, deinde rubro-purpurea, ideo versicolor in eadem
 spica. Tota planta hispidula, scabra a punctis callosis,
 praecipue in facie superiori foliorum.

14. SOLDANELLA *alpina*: foliis reniformi-subrotundis; scapo
 subtrifloro; corolla turbinata, profunde laciniata; stylo co-
 rollam aequante, exertove.

S. alpina Sp. pl. 206. Gaud. Fl. Helv. 2. p. 75. Allion.
Fl. Ped. 1. p. 89. n. 323. Comoll. Prodr. Fl. Com. p.
*32. * Vitm. Sagg. p. 48. Jacq. Fl. Austr. 1. p. 11.*
tab. 13.

S. n. 634. *Hall. Hist. stirp. indig. Helv.* 1. p. 280.

S. alpina major et minor *Clus. Hist. lib. 3. p. 308. 309. ic.*

Perenn. Dedit GUIDONIUS lectam in superiori *Tambura* Cafferonianam versus, ubi floret Julio. Vitmanus reperit in alpe *Pania secca. v. s.*

Corolla caerulea, ex angusto initio sensim sensimque superne dilatata, quinquefida, segmentis profunde laciniatis. Stamina inclusa. Stylus passim ludit aequalis corollae, vel longior. Stigma crassiusculum, obtusum. Capsula cylindracea, elongata, longitudinaliter striata, apicē dehiscens. Pedunculi floriferi nutant, fructiferi eriguntur. Corolla certissime decidua.

Soldanella pusilla Baumg. optime a Sturmio exhibita in *Deutschl. Fl. heft 41. tab. 1.*, et quam possideo in horto sicco missam ex alpihus Austriacis a WELDENIO, et ex Baldo a BARBIERIO, differt ab hac foliis multo minoribus, scapo unifloro, corolla ex ampliore initio cylindraceo-campanulata, segmentis ejus leviter incis, et stylo prorsus incluso, vix usque ad originem laciniarum corollae pertingente.

15. *CAMPANULA persicifolia*: foliis inferioribus petiolatis, crenatis, primordialis obovatis, successivis lanceolatis, superioribus sessilibus, linearibus, integris; laciniis calycinis lanceolatis, patulis; stigmatibus corollam subaequantibus. *C. persicifolia Sp. pl. 232. Sibth. et Smith. Fl. Graec. 3. p. 4. tab. 205. Allion. Fl. Ped. 1. p. 110. n. 403. Sav. Bot. Etr. 4. p. 136. Sebast. et Maur. Fl. Rom. prodr. pag. 100.* Gaud. Fl. Helv. 2. p. 153.*

C. n. 697. *Hall. Hist. stirp. indig. Helv.* 1. p. 309.

Perenn. Legi in sylvis montanis supra vicum *Cageggi*. Florebant Augusto. *v. v.*

Planta glabra. Caulis in nostra simplex, angulatus, erectus, vel ascendens, ad summum vix sequipedalis, alibi vidi cubitalem. Folia crassiuscula, supra nitida, ima minora, obovata, brevius petiolata. Omnia folia caulina remota. Flos nunc solitarius, terminalis, nunc plures, alterni, inter se dissiti, axillares bracteae lineari, passim brevissime, interdum longius pedunculati. Calycis segmenta lanceolata, patula, vel reflexa, semper longa, tamen corolla breviora, Corolla caerulea, superne valde dilatata, limbi lobis latis, acutiusculis. Stigmata corollam fere aequant, at stamina

longe supereminet.

Culta in hortis ludit floribus simplicibus, vel plenis, caeruleis, vel albis, pedunculisque elongatis, multifloris, qualis exhibetur a Dodonaeo sub nomine *Campanulae mediae* Pempt. p. 166.

16. *CAMPANULA Erinus*: caule dichotomo; foliis superioribus sessilibus, grosse, parceque dentatis, inferioribus spathulatis; corollis tubulosis, calyce angustioribus.

C. *Erinus* *Sp. pl.* 240. *Sibth. et Smith. Fl. Graec. tom. 3. p. 10. tab. 214. Allion. Fl. Ped. 1. p. 114. n. 423. Savi. Fl. Pis. 1. p. 231. Guss. Fl. Sic. prodr. 1. p. 245.**

Erini, sive *Rapunculi* minimum genus *Column. Plant. nov. hist. ad calc. Phytob. p. 29. fig. p. 31.*

Rapunculus minor foliis incisissimis *Moris. Ox. sect. 5. tab. 3. fig. 25.*

Ann. Legi ad primas fodinas marmoris Bardiglio supra Seravezza. Florebat Augusto. v. v.

Caulis angulatus, etiam pedalis, sed passim brevior. Folia inferiora spathulata, dentata, superiora ovata, sessilia, grosse tri-quinquedentata; omnia multinervia. Pedunculi alii in ala dichotomiae, alii e regione folii. Calycis segmenta erecta, apicibus patentibus. Corolla longitudine sua calyci aequalis, sed angustior, obtuse quinquefida, pallide caerulea. Filamenta basi latiora, tamen desunt valvae staminiferae tegentes ovarium. Tota planta hirsuta, scabra.

17. *PHYTEUMA Halleri*: foliis profunde duplicato-serratis, glabris, inferioribus cordatis, superioribus oblongis; spica ovata; stylis elongatis, hirsutis.

Ph. *Halleri* *Allion. Fl. Ped. 1 p. 116. n. 430.* Re. Fl. Segus. p. 21.* Röm. et Schult. Syst. veg. 5. p. 83. Link. En. alt. tom. 1. p. 218. De Cand. Fl. Franç. 3. p. 714. n. 2868. Gaud. Fl. Helv. 2. p. 283.*

Ph. ovata *Willd. Sp. pl. 1. p. 923.*

Rapunculus n. 683. *Hall. Hist. stirp. indig. Helv. 1. p. 304.*

Perenn. Communicavit GUDOXIUS lectum in pratis alpinis della Frattetta sub vertice Sagro. Floret Julio. v. s.

Caulis cubitalis, et ultra, erectus, crassiusculus, fistulosus, angulatus. Folia inferiora exquisite cordata, longe petiolata, duplicato-serrata, suprema sessilia, profunde serrata; infra spicam passim duo, approximata, grandiuscula. Spica

terminalis, ovata, vel oblonga, subinde conico-elongata. Lacinae calycinae setaceae. Corolla saturate violacea, calyce duplo longior. Stylus crassiusculus, valde exertus, hirsutus. Stigmata duo, vel tria, rubro-violacea. Tota planta glaberrima.

Phyteuma spicatum L. differt ab hoc foliis leviter duplicato-crenatis, acumine minus producto, supremis infra spicam minutis, spica cylindracea, stylo graciliori, breviori, vix puberulo. Hinc non assentior Sprengelio, qui utrumque conjunxit in Syst. veg. 1. p. 724.

18. *Verbascum nigrum*: foliis inferioribus ovato-oblongis, petiolatis, duplicato-dentatis, inferne subtomentosis; racemis elongatis, simplicibus, ramosisque; filamentis purpureo-barbatis.

V. nigrum Sp. pl. 253. Smith Engl. Fl. 1. p. 311., et Engl. bot. tab. 59. Allion. Fl. Ped. 1. p. 105. n. 382. Pollin. Fl. Veron. 1 p. 246* Gaud. Fl. Helv. 2. p. 124. Reneal. Specim. p. 107. fig. p. 106.

V. n. 584. & Hall. Hist. stirp. indig. Helv. 1. p. 257.

V. nigrum, flore parvo, apicibus purpureis J. Bauh. Hist. 3. app. p. 873. fig.

Perenn. Legi ad amnem Serra prope alpem l' Altissimo, filius reperit in Pisanino orientali. Florebat Julio, et Augusto. v. v.

Caulis saepe purpurascit. Folia supra atro-virentia, et leviter pubescentia, subtus fulvo-subtomentosa, villis stellatis, inferiora longe petiolata, basi rotundata, vel cordata, apice acuminata, margine duplicato-crenata; suprema sessilia, magis regulariter dentata. Flores parvi, lutei, fasciculati in axillis bractearum lanceolato-linearium. Staminum filamenta villis purpureis barbata.

Planta mire varians in florentia, et foliis. Quare ad eam pertinent *Verbascum Alopecurus* Thuill., *V. rubiginosum* Re, *V. austriacum* Schott., *V. Chaixi* Vill., et *V. alpinum Scaelaræ indicæ foliis* Bass. in Comm. Inst. scient. Bonon. tom. 4. p. 291. 292. tab. 2., ut alibi ostendam.

19. *Viola palustris*: subacaulis, glabra, foliis reniformi-subrotundis, crenatis; stipulis subintegris; calcare brevissimo; radice repente.

V. palustris Sp. pl. 1324. Smith. Engl. Fl. 1. p. 302., et

Engl. bot. tab. 444. Allion. Fl. Ped. 2. p. 97. n. 1638.
Balb. Fl. Taur. p. 42.* Pio de Viol. p. 16. n. 23. Gaud.
Fl. Helv. 1. p. 198.*

*V. n. 560. Hall. Hist. stirp. indig. Helv. 1. p. 241. excl.
syn. Bocc., et All.*

*V. palustris rotundifolia glabra Moris. Oxon. sect. 5. tab.
35. fig. 5.*

*Perenn. Habui a GUIDONIO lectam in alpe Tambura, ubi flo-
ret Julio . v. s.*

Radix repens; ex ejus collo quidquam producto prodeunt fo-
lia, et flores, sed stolones nulli. Folia longe petiolata, re-
niformi-subrotunda, nunc late, nunc angustius crenata, ju-
niora puberula. Stipulae ovatae, vel lanceolatae, parvae, et
remote denticulatae. Bracteolae duae, lanceolatae, sitae fe-
re ad medium scapi. Flos violaceus, cernuus, mediocris.
Calyx abbreviatus, foliolis ovatis, obtusis, inaequalibus.
Calcar brevissimum, obtusum, appendices calycinas de-
scendentes vix excedens.

20. *VIOLA biflora*: caule subbifloro; foliis reniformibus, ser-
ratis; stipulis lanceolatis, integris.

V. biflora. Sp. pl. 1326. Allion. Fl. Ped. 2. p. 98. n. 1643.
Pio de Viol. p. 28. n. 46.* Fl. Dan. tab. 46. Gaud.
Fl. Helv. 2. p. 207.*

*V. biflora, et uniflora Krock. Fl. Siles. tom. 2. par. 2.
p. 515. 516. tab. 43.*

V. n. 564. Hall. Hist. stirp. indig. Helv. 1. p. 242.

V. montana I. Clus. Hist. lib. 3. p. 309. fig.

*V. martia lutea J. Bauh. Hist. 3. lib. 32. p. 544. fig.
p. 545.*

*Perenn. Nascitur copiose in suprema Tambura Casseronia-
nam versus, ubi floret Majo, Junio. Communicavit GUIDO-
NIUS. v. s.*

Radix repens. Caulis gracilis, uni-biflorus. Folia radicalia
longe petiolata, caulina circiter tria, alterna, vel duo su-
prema opposita. Stipulae parvae, acutae, vel acuminatae.
Flos luteus, cernuus, parvus. Foliola calycina linearia, ob-
tusa, subinaequalia, trinervia. Calcar exiguum, vix produ-
ctum infra calycem. Planta hujus loci ludit foliis, calyci-
busque pilosulis, vel glabris.

ORDO DIGYNIA.

21. *GENTIANA cruciata*: corollis tubulosis, quadrifidis, imberbibus; floribus sessilibus, verticillatis; foliis oblongo-lanceolatis, trinerviis, decussatis.
G. cruciata *Sp. pl.* 334. *Allion. Fl. Ped.* 1. p. 99. n. 362*
Pollin. Fl. Veron. 1. p. 312. *Gaud. Fl. Helv.* 2. p. 275. *Jacq. Fl. Austr.* 4. p. 37. tab. 372.
G. n. 643. *Hall. Hist. stirp. indig. Helv.* 1. p. 286.
G. minor cruciata flo. caeruleo erectior *Barrel. Ic.* 65.
 Γρηγορηζα *Reneal. Specim.* p. 74. fig. p. 73.
Genziana minore *Matth. ed. Valgr. an.* 1585. tom. 2. p. 681. fig.
Cruciata sive *Gentiana minor* *Dod. Pempt.* p. 343. fig.
Pereun. Legi in alpe *Tambura*, ubi florebat *Julio. v. v.*
Caulis ascendens, subpedalis. *Folia* crassiuscula, acuta, integra, inferiora connato-vaginantia. *Flores* verticillati in supremo caule; subinde alii adsunt infra verticillum, qui solitarii, et axillares. *Calyx* tubulosus, membranaceo-albidus, quadridentatus. *Corolla* item tubulosa, calyce longior, tubo pallens, limbo quadrifida, segmentis supra intense caeruleis, subtus dilutionibus. *Tota planta* glabra, et amara, praestans ad febres intermittentes, ut quaedam aliae *Gentianae*.

Umbellatae.

22. *CAUCALIS platycarpus*: foliis bipinnatis, foliolis pinnatifidis; involuero, involucellisque subtriphyllis, albo-marginatis; diachenio convexo-applanato, aculeis costarum longis, seriatis, uncinatis.
C. platycarpus *Sp. pl.* 347. *Schult. Syst. veg.* 6. p. 466.
Guss. Fl. Sic. prodr. 1. p. 318.* *Jacq. Hort. Vind.* 3. p. 9. tab. 10.
Orlaya platycarpus *De Cand. Prodr.* 4. p. 209.

Echinophora altera asperior πλατυκαρπος *Column. Ecpbr.* 1.
p. 95. fig. p. 94.

Ann. Legi in lapidicinis di *Serravezza* sub alpe l' *Altissimo*.
Florebat Augusto. v. v.

Radix fusiformis, gracilis. Caulis diffusus, angulatus, dichotomus, plus minus scaber, vel etiam glaber. Folia bipinnata, foliolis petiolulatis, circumscriptione oblongis, tenuiter pinnatifidis, laciniis linearibus, acutiusculis, impari trifida, subtus, petiolisque plus minus scabris. Vagina petiolorum angusta, longiuscula. Pedunculi crassi, sulcati. Involucrum universale foliolis lanceolatis, acutis, saepe inaequalibus. Radii umbellae universalis subterni. Involucella magis inaequalia. Corollae albae, vel rubrae, umbellularum exteriores radiantes, hermaphroditae. Diachenium grande, oblongum, applanato-convexiusculum, armatum aculeis longis, basi dilatatis, apice uncinatis, demum patulis, vel recurvis, in series quatuor longitudinales bifariam dispositis.

25. SELINUM *Oreoselinum*: foliis divaricatis, tripinnatis, foliolis cuneatis, multifidis; diachenio suborbiculato, emarginato.

S. *Oreoselinum* *Schult. Syst. veg.* 6. p. 557. *Spreng. Syst. veg.* 1. p. 909. *Scop. Fl. Carn. ed 2. tom. 1. p. 201. n. 550.* *Allion. Fl. Ped.* 2. p. 8. n. 1302.

S. n. 803. *Hall. Hist. stirp. indig. Helv.* 1. p. 556.

Athamanta Oreoselinum *Sp. pl.* 352. *Jacq. Fl. Austr.* 1. p. 43. tab. 68.

Cervaria Oreoselinum *Gand. Fl. Helv.* 2. p. 524.

Peucedanum Oreoselinum *De Cand. Prodr.* 4. p. 180.

Oreoselinum *Riv. Pentap. tab.* 8. *Clus. Hist. lib.* 6. p. 195. fig.

Perenn. Legi in lapidicinis Lunensibus di *Torrano*, et *Miseja*, tum in sylvis inter *Caueparo*, et *Fornole*. Florebat Julio, et Augusto. v. v.

Caulis teres, erectus, striatus, bi-tripedalis. Folia tripinnata, passim divaricata, et refracta. Foliola variant sessilia, vel petiolulata, nunc latiora inciso-dentata, nunc pinnatifida laciniis linearibus, mucronulatis, in foliis superioribus passim anguste tri-quinquefida. Petioli teretes, striati, supra leviter sulcati. Vagina petiolaris parva. Umbellae pedunculatae. Involucrum universale, et partiale polyphyllum,

inaequale, foliolis lanceolato-linearibus, vel lineari-setaceis, patentibus, reflexisque. Corolla universalis parva, uniformis, alba, vel rubella. Diachenium compressum, vittis quatuor purpureis, margine albido-membranaceo, pellucido. Styli decidui. Tota planta grate aromatica.

Diachenium serius perficitur; ideo maturum dignoscendum, et describendum, ne falsa genera ex immaturo desumamus, ut illis forte contigit, qui plantam hanc ad *Cervariam* Goertn. amandarunt.

24. *LASERPITIUM asperum*: foliis inferioribus bipinnatis, foliolis late ovatis, cordatisve, acutis, serrato-mucronulatis, subtus, petiolisque hirtis; umbellis amplis, multiradiatis; involucri omnibus polyphyllis.

L. asperum Crantz. *Austr.* 3. p. 54. tab. 1. fig. 2. *De Cand. Fl. Franç.* 5. p. 509., et *Prodr. syst. nat.* tom. 4. p. 204.

L. latifolium asperum Gand. *Fl. Helv.* 2. p. 346.

L. latifolium Vitm. *Sagg.* p. 49.

Libanotis alpina latifolia semine crispo *Bocc. Mus.* p. 24. tab. 3. bona.

L. Theophrasti major. *Lob. Ic.* p. 704.

Perenn. Dedit BOTTARIUS pharmacopola a *Serravezza*, qui legit in alpe *Pania*, sive *Pietra Pana*. VITMANNUS reperit in alpe *Pisanino*. Floret Julio. v. s.

Aegre disjungo hanc plantam a *Laserpitio latifolio* L. Etenim etiam in hoc folia nunc tota prorsus glabra, nunc subtus hirta, ut in nostro *Laserpitio aspero*. At si qua distinctio est, haec habetur in foliolis, quae in *L. latifolio* L. sunt elliptica, superiora saepe lateraliter integerrima, vix apice serrata, dum illa *L. asperi* Crantz. sunt ovata, idest superne angustata, et acuta, totoque margine magis regulariter serrata. Basis foliolorum in utraque specie variat ovata, vel cuneata, vel exacte cordata, si agitur de pinarum foliolo impari, vel oblique cordata, si de foliolis lateralibus. Umbella in planta nostra grandis, plurimorum radiorum, etiam 56. Umbellulae pedicellis brevibus instructae, densiflorae, convexae. Involuera, et involucella polyphylla, passim reflexa. Corolla universalis uniformis, parva, alba. Diachenium alis crispis. Differentia specifica alterius in planta viva confirmanda.

25. *HERACLEUM pyrenaicum*: foliis simplicibus, cordatis, palmato-lobatis, argute dentatis, subtus pubescenti-incanis; involucrio universali subnullo, involucellis oligophyllis; umbellae radiis puberulis; diachenio obovato, subnudo.

H. pyrenaicum Lamk. *Enc. meth. 1. edit. de Padou. p. 398. n. 7. De Cand. Fl. Franc. 4. par. 1. pag. 315. n. 3477., et Prodr. Syst. nat. 4. p. 193. n. 14.*

H. amplifolium Pollin. *Fl. Ver. 1. p. 359.**

Perenn. Dedit GUIDOMUS lectum in alpe *Tambura*, ubi florebat Augusto. v. s.

Folia simplicia, cordata, palmata, segmento impari leviter trilobo, lateralibus bilobis, inaequaliter, arguteque dentata, subtus pubescenti-incana. Petioli supra canaliculati, dorso striati, basi in vaginam dilatati. Vagina petiolaris loco petioli sustinet folia caulina superiora, vel ramenta foliacea. Involuerum universale nullum, vel uno alterove foliolo deciduo. Involucella 4 - 5phylla, persistentia. Corollae parvae, albae, petalis exterioribus bifidis, paululum majoribus. Diachenium compressum, obovatum, initio pilosum, demum glabrum, margine nudo, utrinque quinquestriatum, apicem versus quadrivittatum. Styli crassiusculi, breves, persistentes, demum revoluti.

Heracleum alpinum L., et *Heracleum Orsini* Guss. *Pl. rar. p. 133. tab. 27.* huic affine. Prius differt foliis utrinque glabris, petalis radiantibus amplis, stylis gracilioribus, longioribus, divaricatis tantum. Alterum recedit foliis subtus ad nervos, et venas strigosis, reliqua parte glabris, radiis umbellae item calloso-strigosis, corollisque minoribus.

26. *DANAA aquilegifolia*: foliis radicalibus, triternatis, foliolis cuneatis, inciso-dentatis, margine scabris; caule subnudo; diachenio didymo, obsolete costato; stylis persistentibus.

D. aquilegifolia Allion. *Fl. Ped. 2. p. 34. n. 1392. tab. 65.* De Cand. Fl. Franc. 4. par. 1. pag. 311. n. 3469.*

Ligusticum aquilegifolium Balb. *Misc. bot. 1. p. 17.* Pollin. Fl. Ver. 1. p. 374. Willd. Sp. pl. 1. p. 1425.*

Physospermum aquilegifolium De Cand. *Prodr. syst. nat. tom. 4. pag. 246.*

Perenn. Legi inter Massam, et vicum *Fornole*. Florebat Julio. v. v.

Caulis teres, striatus, erectus, etiam tri-quadripedalis, glaber,

subinde, nec semper, inferne monophyllus, reliqua parte nudus, sive ramentis vaginarum petiolarium inter se remotis tantum instructus, superne parce ramosus, ramis brevibus, alternis. Involucrum universale polyphyllum, foliolis linearibus, latiusculis, mucronulatis, inaequalibus. Radii umbellae 10-24. Involucella olygophylla, foliolis 1-3. Corollae albae, uniformes, interiores passim abortivae. Diachenium didymum, compresso-turgidum, apice constrictius, obsolete quinquecostatum, quadrivittatum, vittis purpurantibus, glabrum, coronatum squamis calycinis quinque, subrotundis, minutis. Styli primum erecti, in fructu persistentes, et divaricato-recurvati. Diachenium maturum nigrescit. Semen intus cavum.

Haec planta, dum omnino recedit a genere *Ligustici*, profecto pertinet ad *Physospermum* recentiorum; sed genericum *Danaae* nomen primitus ab Allionio inditum jure anterioritatis religiose servandum. Quod vero haec species confundenda non sit cum *Ligustico cornubiensi* L., satis liquet ex iis, quae habet Smithius in Engl. Fl. 2. p. 83.

27. *LIGUSTICUM apioides*: foliis tripinnatis, foliolis cuneatis, multipartitis, segmentis lanceolato-linearibus, mucronulatis; caule dichotomo; umbella universali subnuda; stylis persistentibus, recurvatis.

L. *apioides* Lamk. *Enc. met. bot. 3. ed. de Padou. p. 552. n. 3. Comoll. Prodr. Fl. Com. p. 53.* Guss. Fl. Sic. prodr. 1. p. 335.* Spreng. syst. veg. 1. p. 908.*

L. *silaifolium* Gaud. *Fl. Helv. 2. p. 399.*

Laserpitium silaifolium Murr. *Syst. veg. p. 281. Jacq. Austr. 5. p. 52. app. tab. 44.*

Selinum Segneri Allion. *Auct. p. 24. n. 1305.**

Cnidium apioides De Cand. *Prodr. syst. nat. tom. 4. p. 152.*

Perenn. Legi ad scaturigines Frigidae supra vicum *Fornole*, et in *Lanensium lapidicinis di Torrano*. Florebat Julio, et Augusto. v. v.

Caulis teres, sulcatus, erectus, dichotomus, etiam tri-quadripedalis. Folia tripinnata, foliolis cuneatis, profunde multipartitis, segmentis lanceolato-linearibus, mucronulo albo-cartilagineo terminatis. Vagina petiolaris perangusta, extus striata. Umbellae longe pedunculatae, multiradiatae. Involucrum universale plerumque nullum, subinde ex uno, vel

duobus foliolis linearibus, longis, rarius ex folio-pinnato. Corollae albae, uniformes. Diachenium tereti-oblongum, utrinque quinquecostatum, sulcatum, terminatum stylis duobus persistentibus, demum recurvato-adpressis. Tota planta glabra.

28. IMPERATORIA *Ostruthium*: foliis ternatis, biternatisque, foliolis ovatis, inciso-serratis, subtus nervis, venisque scabris; caule erecto, superne ramoso.

I. *Ostruthium* *Sp. pl.* 371. *Smith. Engl. Fl.* 2. p. 78., et *Engl. bot. tab.* 1380. *De Cand. Prodr. syst. nat. tom.* 4. p. 183. *Lank. Illustr. tab.* 192. *fig.* 1. a-n. *Comoll. Prodr. Fl. Com.* p. 56.* *Savi. Due cent. p.* 69., et *Mat. med. veg. Tosc. p.* 24. *tab.* 60. *Pollin. Fl. Veron.* 1. p. 386. *Nacc. Agg. p.* 14.*, et *Fl. Ven.* 2. p. 87.* *Gaud. Fl. Helv.* 2. p. 336.

I. n. 805. *Hall. Hist. stirp. indig. Helv.* 1. p. 357.

Selinum Imperatoria *Allion. Fl. Ped.* 2. p. 7. n. 1299.

Imperatoria *Matth. ed Valg. ann.* 1585. *tom.* 2. p. 819. *fig.*

III. *Imperatoria* *Matth. cum Bauh. p.* 567. *fig.* diversa, et melior.

Laserpitium germanicum *Fuchs. Hist. p.* 763. *fig. bona.*

Perenn. Legit filius in *Pisanino* septentrionali, ubi florebat Julio. v. s.

Folia hujus speciei valde ludibunda, praecipue radicalia, et caulina inferiora; nunc simpliciter ternata, nunc biternata, foliolis subrotundis, vel ovato-oblongis, indivisis, aut impari trisecto, lateralibus bisectis, idque plus minus alte, suntque praeterea inaequaliter, et argute serrata, subtus ad nervos, et venas scabra. Folia caulina superiora angustiora, vagina petiolari, membranacea, ampla loco petioli suffulta. Caulis teres, erectus, fistulosus, striatus, glaber, superne ramosus, ramis omnibus alternis, vel supremis oppositis. Umbella universalis concava, radiis 30 - 40. Umbellulae similes. Involucrum universale nullum, vel uno alterove foliolo filiformi. Involucella variant olygophylla, et polyphylla, foliolis filiformibus, viridi-albidis, pedicellos valde referentibus, umbellula paulo brevioribus. Corolla universalis uniformis, alba, petalis aequalibus, ovatis, acuminatis, ex acumine inflexo emarginatis. Stamina alba, corolla

longiora. Antherae subrotundae. Receptaculum convexum, bilobum, album. Styli duo, in flore brevissimi, paralleli, strictissimi. Stigmata simplicia, obtusa. Diachenium compressum, subrotundum, glabrum, margine membranaceo-alatum, utrinque sexcostatum, costis alterne prominentibus, nec alatis, apice coronatum squamis calycinis quinque, obsoletis. Styli fructus elongati, persistentes, adpresse recurvati.

29. *PIMPINELLA magna*: foliis pinnatis, foliolis oblongis, acutis, inciso-serratis, impari trisecto.

P. magna *Mant.* 2. p. 219. *Smith. Engl. Fl.* 2. p. 90., et *Engl. bot. tab.* 408. *Gaud. Fl. Helv.* 2. p. 441. 1. *De Cand. Prodr. syst. nat. tom.* 4. p. 119.

P. major *Jacq. Fl. Aust.* 4. p. 50. *tab.* 396.

Tragoselinum n. 785. = *Hall. Hist. stirp. indig. Helv.* 1. p. 349.

Saxifraga maj. Germ. foliis altius incis. *Barrel. Ic.* 243.

Perenn. Legi in umbrosis convallis, quae dicitur *la Frattetta* sub vertice *Sagro*, ubi florebat *Julio. v. v.*

Herba hic loci pilosula. Foliolum impar semper, sed plus minus alte trisectum. Flores albi. Stirps haec in Italia vagatur a montanis meridionalibus ad arva septentrionalia.

ORDO PENTAGYNIA.

30. *STATICE plantaginea*: glabra; foliis linearibus, acutis, obsolete trinerviis, integerrimis, supra basim coarctatis, calathi foliolis externis ovatis, acuminatis, interioribus obtusis.

S. plantaginea *De Cand. Fl. Franç.* 3. p. 420. n. 2319. *Gaud. Fl. Helv.* 2. p. 455.

Armeria plantaginea *Willd. Enum.* 1. p. 334. *Schult. Syst. veg.* 6. p. 773. *Spreng. Syst. veg.* 1. pag. 961. n. 14., non *Gusson. Fl. Sic. prodr.*

A. plantaginea. *Schleich., Bonj., et Jan. Pl. sicc.**

Gramen marinum majus *Munt. Phyt. cur. pag.* 34. *tab.* 174.

Perenn. Filius legit in alpe *Cavallo* ad septentrionem. Florebat *Julio. v. s.*

Folia omnia radicalia, linearia, acuta, supra basim quidquam

coarctata, integerrima, margine imo membranacea, tri-
 nervia, nervis lateralibus in viva obsolete, exteriora latiora,
 et breviora. Scapus teres, erectus, vel ascendens, inferne
 scaber, subinde totus levis, 12 - 14. pollices longus. Ca-
 pitulum terminale. Vagina cylindracea, retroflexa, ore la-
 cera, apicem scapi arcte obvolvens. Calathi foliola parva;
 exteriora ovata, acuta, vel acuminata, concava; interiora
 valde obtusa, latiora. Corolla rosea. Aristae calyculi pro-
 prii lineam circiter longae. Achenium angulatum, angulis
 sursum hirsutis. Reliqua planta glabra.

31. *Linum gallicum*: calycibus acutis, basi ciliatis; caule in-
 ferne ramoso, superne paniculato, pedunculis bifloris; foliis
 lanceolato-linearibus, alternis.

L. gallicum. *Sp. pl.* 401. *Sibth. et Smith. Fl. Graec. tab.*
 303. *Host. Fl. Austr.* 1. p. 410. *Bert. Amoën. Ital.*
 p. 140. n. 98.

L. aureum, et *L. gallicum*. *Guss. Fl. Sic. prodr.* 1.
 p. 388.*

L. aureum *Waldst. et Kitaib. Fl. Hung.* 2. p. 193. *tab.*
 177.

Ann. Legi in sylvaticis inter verticem *Bruciana*, et vicum
Cageggi. Florebat Julio. v. v.

Herba ludibunda; in siccis, ut hic loci, depauperata, gracilis.
 Petala lutea, obtusa, integra, vel emarginata, senio alba.

CLASSIS HEXANDRIA.

ORDO MONOGYNIA.

32. *Allium montanum*: foliis semicylindraccis; spatha bivalvi,
 elongata, deflexa; umbella laxa; petalis ovatis, obtusis;
 staminibus simplicibus.

A. montanum *Sibth. et Smith. Prodr. Fl. Graec.* 1. p.
 225., et *Fl. Graec.* 4. p. 17. *tab.* 319.

A. Sibthorpiatum *Schult. Syst. veg. 7. part. 2. pag.* 1057.
 n. 76.

A. pulchellum *Schult. Syst. veg. 7. par. 2. pag.* 1049. n. 68.
 excl. syn. Tin.

A. paniculatum Bert. *Amoen. Ital.* p. 141. excl. tantum syn. Linn. *Comol. Prodr. Fl. Com.* p. 62.* *Re. Flor. Torin.* 1. p. 191.* *Pollin. Flor. Veron.* 1. p. 452. *Gaud. Fl. Helv.* 2. p. 490. *tab. 13. fig. 12.* *Reich. Cent.* 5. p. 11. n. 418. *tab. 418. fig. 604.*

Perenn. Legi ad radices montis *Bruciana*, et in lapidicinis *di Torrano*, ubi floret a mense Julio in Septembrem. Habui quoque a GUIDONIO lectum prope *Caneparo. v. v.*

Planta copiosissima in montanis Liguriae, Etruriae, et fere totius Italiae, pedunculis, et floribus lacte purpurantibus spectatissima, sed mire variat statura; vidi enim caule circiter quadripollicari, et bi-tripedali. Stamina quoque plurimum ludunt longitudine sua, nunc inclusa, nunc corollam aequantia, nunc longe exerta. Figura Florae Graecae pertinet ad stirpem macram, staminibus inclusis, vel aequantibus praeditam.

Nomen specificum a Sibthorpio inditum aptissimum, et omnino retinendum, cum *Allium montanum* Schmidtii in speciem non fuerit receptum, et nunc habeatur sub nomine *Allii fallacis* β Schult. *Syst. veg.* 7. part. 2. pag. 1072. *Allium paniculatum* L. Sibth. et Smith. *Fl. Graec.* 4. p. 16. *tab. 317.* ab *Allio montano* nostro profecto differt, et idem prorsus est ac *Allium tenuiflorum* Ten. *Fl. Nap.* 1. p. 165. *tab. 30.* Monere quoque juvat, *Allium montanum* Ten. *Fl. Nap.* 3. p. 367., quod immititur plantae a Gussonio in montibus Praetutiorum lectae, et ab ipso Gussonio mihi quoque impertitae, recedere a nostro, et *Allium paniculatum* L. in maeriori statu referre. Multo magis adhuc recedit *Allium Cupani* Raff. *Caratt.* p. 86., quo olim Tenorius instituit suum *Allium montanum* β *Fl. Nap.* 3. p. 367., sed rem postea emendavit in *Syll. add. et emend. alt.* p. 562.

35. *ALLIUM Schoenoprasum* β : umbella pauciflora; petalis longe acuminatis; caule inferne unifolio; foliis teretibus.

A. Schoenoprasum β *De Cand. Fl. Franç.* 3. p. 227., et 5. p. 319. *Gaud. Fl. Helv.* 2. p. 486.

A. foliosum. *Clar. in De Cand. Fl. Franç.* 3. p. 725. *Rédout. Liliac. tab. 214.* optima quoad flores.

Perenn. Filius legit in *Pisanino* septentrionali, ubi florebat Julio. *v. s.*

Bulbus oblongus, tunicis fuscis obductus, a quo folium solita-

rium, vel duo praeter caulinum. Folia omnia teretia, fistulosa, apice subulata, plus minus tenuia, caule breviora, aut aequantia. Caulis teres, erectus, spithamam, vel dodrantem longus, inferne folio unico vaginante praeditus. Umbella terminalis, pauciflora, floribus 10-12., convexa. Spatha umbellam brevior, diphylla, foliolis ovatis, mucronatis, concavis, multinerviis, membranaceis, denique scariosis, pellucidis, ex albo roseis. Pedicelli corolla paulo breviores, exteriores subcernui. Corolla lacte rosea, nervo carinali saturatiore, grandiuscula, scilicet quatuor lineas, et ultra longa. Petala lanceolata, angusta, longe acuminata. Stamina subulata, simplicissima, inclusa, vix ultra dimidiam corollam pertingentia. Antherae oblongae, biloculares, incumbentes, ante explosionem pollinis roseae. Pollen pallidulum. Stylus filiformis, albus, demum longitudine staminum. Stigma simplex, obtusum. Capsula obtuse trigona, trisulca.

Figura Redoutaci superius allata plantae nostrae omnino respondet quoad formam, et colorem corollae; at quoad folia non ita exacta est, cum haec exhibeantur potius plana, quam teretia, licet in descriptione teretia dicantur. Huc vero afferre nequivi *Allium foliosum* Reich. Cent. 5. p. 47. n. 478. tab. 478. fig. 671., cum icon haec ostendat plantam a meca abludentem caule altiore, et crassiore, floribus numerosioribus, violaceis, petalis quam in nostra brevioribus, latioribus, acutis tantum, nec longe acuminatis, denique staminibus corollam fere aequantibus. Colni hoc *Allium* in horto botanico Bononiensi ex seminibus a Cl. Jacquinio filio sub eodem *Allii foliosi* nomine missis, et revera mihi videtur specie differre tum ab hac varietate nostra, tum ab ipso *Allio Schoenopraso* L. Hac de causa e synonymis meis expungendum duxi *Allium foliosum* Schult. Syst. veg. 7. par. 2. pag. 1026., quod comprehendit, et confundit utramque stirpem a Reichenbachio, et a me descriptam.

34. LILIUM *Martagon*: foliis caulinis inferioribus verticillatis, oblongo-lanceolatis, nervosis, superioribus sparsis; floribus reflexis, corollis revolutis.

L. *Martagon* Sp. pl. 435. *Allion. Fl. Pedl.* 2. p. 160. n. 1886. *Savi. Bot. Etr.* 1. p. 133. *Ten. Fl. Nap.* 1. p. 151. *Maur. Rom. pl. cent.* 13. p. 18. *Gaud. Fl. Helv.* 2.

p. 498. *Jacq. Fl. Austr. 4. p. 27. tab. 351. Rédout. Liliac. tab. 146. luxurians.*

L. n. 1233. *β Hall. Hist. stirp. indig. Helv. 2. p. 113.*

Perenn. Dedit GUIDONIUS lectum alla Frattetta sub vertice Sagro. Filius reperit in Pisanino septentrionali. Floret Julio. v. s.

Folia superiora sparsa, inferioribus successive minora. Flores violaceo-rubidi, maculis saturatoribus.

35. *ERYTHRONIUM Dens canis: petalis lanceolatis, acutis; stigmatate trifido; foliis late ovatis, oblongisque.*

E. Dens canis Sp. pl. 437. Bert. Amoen. Ital. p. 143. Allion. Fl. Ped. 2. p. 161. n. 1890. Gaud. Fl. Helv. 2. p. 501.*

E. n. 1234. Hal. Hist. stirp. indig. Helv. 2. p. 114.

Perenn. Dedit GUIDONIUS repertum in Monte rotondo. Floret Aprili. v. s.

Folium primum radicale nunc late ovatum, reliquis oblongo-lanceolatis; nunc omnia folia angusta.

36. *TULIPA sylvestris: flore solitario, subnutante; petalis apice pubescentibus; staminibus basi pilosis; stigmatate trigono, truncato, subtrifido; foliis lanceolatis, linearibusque, canaliculatis.*

T. sylvestris Sp. pl. 438. Smith. Engl. Fl. 2. p. 140., et Engl. bot. tab. 63. Fl. Dan. tab. 375. Rédout. Lil. tab. 165. luxurians. Svensk. bot. tab. 202. Röm. Fl. Europ. fasc. 2. fig. Allion. Fl. Pedem. 2. p. 161. n. 1891. Tenor. Fl. Napol. 1. p. 170. Balb. et Nocc. Fl. Ticin. 1. p. 158. Morett. Mem. ed osserv. tom. 1. p. 257. Pollin. Fl. Veron. 1. p. 462. Gaud. Fl. Helv. 2. p. 502.

T. n. 1236. Hal. Hist. stirp. indig. Helv. 2. p. 115.

T. narbonensis Clus. Hist. pl. lib. 2. p. 151. fig.

Perenn. Dedit GUIDONIUS lectam in Pisanino, ubi florebat Majo decedente. v. s.

Haec species plurimum ludit magnitudine partium, et quae exemplaria habuimus in his alpibus lecta, erant ex maioribus, qualia exhibentur a Clusio l. c. Petala hic loci apice intus pilosa, nec vere barbata, prout eadem vidimus in plantis loco demisso ortis.

37. *SCILLA bifolia: floribus racemosis, erectis, subnudis; foliis duobus.*

S. bifolia *Sp. pl.* 443. *Smith. Engl. Fl.* 2. p. 146., et *Engl. bot. tab.* 24. *Jacq. Fl. Austr.* 2. p. 11. *tab.* 117. *Röm. Fl. Europ. fasc.* 5. *fig.* *Réd. Liliac. tab.* 254. *Allion. Fl. Ped.* 2. p. 163. n. 1895.* *Sav. Bot. Etr.* 2. p. 117. *Tenor. Fl. Nap.* 1. p. 180. *Sebast. et Maur. Fl. Rom. prodr.* p. 128. *Guss. Fl. Sic. prodr.* p. 416. *Gaud. Fl. Helv.* 2. p. 514.

Phalangium n. 1211. *Hall. Hist. stirp. indig. Helv.* 2. p. 101.

Perenn. Dedit GUIDONIUS lectam in alpe *Tambura*, ubi florebat Majo. *v. s.*

Folia bina, rarius terna, lato-lineararia, seu mavis lanceolato-lineararia, caudiculata, striata, apice angustata, obtusiuscula. Scapus nunc brevior, nunc longior foliis. Racemus terminalis, laxiflorus, saepe, non semper, subcorymbosus. Pedunculi stricti, inferiores longiores, passim basi nudi, subinde in axilla bracteolae linearis, membranaceae, albidae, sesquilineam, aut duas lineas longae. Flores 3 - 15., caerulei, patentes, inodori.

38. *CONVALLARIA Polygonatum*: caule ancipiti, angulato, curvo; pedunculis axillaribus, subunifloris; staminibus glabris. *C. Polygonatum Sp. pl.* 451. *Smith. Engl. Fl.* 2. p. 155., et *Engl. bot. tab.* 280. *Fl. Dan. tab.* 377. *Gaud. Fl. Helv.* 2. p. 528.

Polygonatum vulgare Rédout. Lil. tab. 258.

P. officinale Allion. Fl. Ped. 1. p. 131. n. 480.

P. n. 1242. *z Hall. Hist. stirp. indig. Helv.* 2. p. 119.

P. latif. fl. alb. maj. odorato Barrel. Ic. 711. *fig.* 1.

Perenn. Dedit GUIDONIUS lectam in alpe *Tambura*, ubi florebat Junio. *v. s.*

Caulis anceps, fortiter striatus, angulatusque, curvus. Folia elliptico-oblonga, multinervia, superne sensim sensimque angustata, tamen obtusiuscula, basi veluti contracta in petiolum brevissimum, latiusculum, amplexicaulia. Pedunculi axillares, solitarii, vel gemini, uniflori, rarius biflori, recurvi. Corolla cylindracea, alba, dentibus, nervisque apicem versus virentibus. Stamina glabra.

39. *JUNCUS lampocarpus*: foliis compressis, articulatis; panicula decomposita, erecta, subdichotoma; perigonii foliolis interioribus marginatis, obtusis; capsulis nitidis, acutis, perigonio longioribus.

- J. lampocarpus* *Ehrh. Calam.* 126. *Davies. in Trans. of the Linn. Soc. tom. 10. part. 1. p. 13. Bichen. ibid. tom. 12. part. 2. p. 325. Smith. Engl. Fl. 2. p. 175., et Engl. bot. tab. 2143. Gussone. Fl. Sic. prodr. 1. p. 433.* Gaud. Fl. Helv. 2. p. 551.*
- J. articulatus* α , β *Sp. pl.* 465.
- J. aquaticus* *Sebast. et Maur. Fl. Rom. prodr. p. 132.**
- J. adscendens* *Host. Gram. Austr. 1. p. 58. tab. 87.*
- J. n.* 1322. *Hall. Hist. stirp. indig. Helv. 2. p. 171.*
- Perenn.* Legit filius in alpe Sagro. Florebat Julio. *v. s.*
- Folia articulato-nodosa. Caulis hic loci spithameus. Panicula strictiuscula. Flores glomerati, 5-6. in quovis glomerulo. Perigonii foliola ovata, tria exteriora acuta, totidem interiora obtusa, aut vix acuta, margine membranaceo-albido insigniori instructa. Capsula trilatera, acute trigona, perigonio $\frac{1}{3}$ longior, superne sensim sensimque attenuata, acuminata, nitida, hic in alpestribus atro-purpurea.

ORDO TRIGYNIA.

40. RUMEX *Acetosella*: foliis hastatis; floribus dioicis.
- R. Acetosella* *Sp. pl.* 481. *Smith. Engl. Fl. 2. p. 197., et Engl. bot. tab. 1674. Allion. Fl. Ped. 2. p. 205. n. 2043. Sebast. et Maur. Fl. Rom. prodr. p. 134.* Gaud. Fl. Helv. 2. p. 593.*
- Lapathum* *n.* 1596. α *Hall. Hist. stirp. indig. Helv. 2. p. 274.*
- Oxalida minore* *Matth. ed. Valgr. an. 1585. tom. 1. p. 475. fig.*
- Perenn.* Legi in editiori *Tambura*, filius inter alpes *Cavallo*, et *Pisanino*. Florebat Julio. *v. v.*
- Caulis hic loci crant bi-tripollicares, floresque pulchre rubelli. Segmentum medium foliorum variat amplitudine, scilicet nunc ovatum, nunc lanceolatum. Species profecto distincta a *Rumice multifido*. L.

CLASSIS OCTANDRIA

ORDO MONOGYNIA

41. *EPILOBIUM angustissimum*: foliis sparsis, lineari-angustissimis; pedunculis unibracteatis *Bert. Amoen. Ital. p. 146. n. 117. Pollin. Fl. Ver. 1. p. 494.*

E. *Dodonaci* & *Gaud. Fl. Helv. 3. p. 8.*

E. n. 1001. *Hall. Hist. stirp. indig. Helv. 1. p. 427.*

Perenn. Legi ad lapidicinas di *Serravezza*, ubi florebat Augusto. v. v.

42. *VACCINIUM uliginosum*: caule, ramisque teretibus; foliis obovatis, integerrimis, glabris; pedunculis cernuis, unifloris.

V. *uliginosum* *Sp. pl. 499. Smith. Engl. Fl. 2. p. 220., et Engl. bot. tab. 581. Fl. Dan. tab. 281. Allion. Fl. Ped. 1. p. 134. n. 491. Birol. Fl. Acon. 1. p. 130.*

Balb. et Nocc. Fl. Ticin. 1. p. 181. Pollin. Fl. Veron. 1. p. 499. Gaud. Fl. Helv. 3. p. 20.

V. n. 1021. *Hall. Hist. stirp. indig. Helv. 1. p. 437.*

Vitis idaea H. *Clus. Hist. pl. lib. 1. p. 61. fig. p. 62. bona.*

Frut. Filius legit in *Pisanino* orientali fructu jam maturo mense Julio. v. s.

Fruticulus hic loci humilis, caule, ramisque teretibus. Folia subcoriacea, obovato-cuneata, vel subrotundo-cuneata, breviter petiolata, obtusa, integerrima, margine subrevoluta, glabra, subtus glauca, et insigniter reticulato-venosa; interdum quaedam ex junioribus ciliato-glandulosa. Pedunculi uniflori, axillares, cernui, breves, nudi, 2-4 fasciculati, subinde solitarii. Baccæ maturæ cæruleo-nigræ, pruinosaæ.

Figura *Clusii*, quam huc cum *Smithio* attuli, valde bona est, et plantæ nostræ exacte respondens. Hinc puto, *Cl. Gaudinium* in *Fl. Helv. 3. p. 20.* non de hac loquentum fuisse, sed de illa, quæ habetur in *Hist. pl. Clus. lib. 1. p. 60.*, quam omni jure non bonam dixit.

43. *DAPHNE Laureola*: racemis axillaribus, solitariis, nutantibus; foliis obverse ovato-lanceolatis, coriaceis, perennantibus.

D. Laureola *Sp. pl.* 510. *Smith. Engl. Fl.* 2. p. 229., et *Engl. bot. tab.* 119. *Bull. Herb. de la France tab.* 37. *Jacq. Fl. Austr.* 2. p. 49. *tab.* 183. *Bert. Amoen. Ital.* p. 241. n. 41. *Sebast. et Maur. Flor. Rom. prodr.* p. 140. *Tenor. Fl. Napol.* 1. p. 201. *Sav. Bot. Etr.* 2. p. 228., et *Mat. med. veg. Tosc.* p. 28. *tab.* 51. *Pollin. Fl. Veron.* 1. p. 506. *Gaud. Fl. Helv.* 3. p. 29.

Thymelaea Laureola *Allion. Fl. Ped.* 1. p. 132. n. 484.

T. n. 1025. *Hall. Hist. stirp. indig. Helv.* 1. p. 439.

Frut. Legi in alpe il *Giovo* supra vicum *Vinca*, filius in alpe *Tambura* l. d. *la buca della neve*. Floret Martio, Aprili. v. v.

Folia obovato-lanceolata, vel obverse lanceolata, acuta, vel obtusa, coriacea, margine subrevoluta, glabra, supra atrovirentia, nitida, subtus pallidiora, persistentia, sparsa, at in apice virgarum rosulata, inque rosulis patentia, vel patienti-reflexa. Racemuli axillares, solitarii, breves, cernui, subquinqueflori, bracteati. Bracteae prae racemulo grandes oblongo-ellipticae, obtusae, concavae, virentes, deciduae. Flores e luteolo virides. Antherae aurantiae. Baccae maturae nigrae.

ORDO TETRAGYNIA

44. PARIS *quadrifolia*: foliis subquaternis, ovatis, involu-
crantibus.

P. *quadrifolia Sp. pl.* 526. *Smith. Engl. Fl.* 2. p. 241., et *Engl. bot. tab.* 7. *Bull. Herb. de la France tab.* 119. *Rédout. Liliac. tab.* 226. *Fl. Dan. tab.* 139. *Vitm. Sagg.* p. 50. *Allion. Fl. ped.* 1. p. 281. n. 1025.* *Sav. Duc Cent.* p. 100.* *Pollin. Fl. Ver.* 1. p. 519.* *Ten. Flor. Nap.* 1. p. 215. *Maur. Rom. pl. cent.* 13. p. 19. *Gaud. Fl. Helv.* 3. p. 49.

P. n. 1006. *Hall. Hist. stirp. indig. Helv.* 1. p. 429.

Herba Paris *Matt. ed. Valgr. an.* 1585. tom. 2. p. 1150. *fig.*

Perenn. Legi in valle *Fratetta* sub vertice *Sagro* in umbrosis sylvulae, quae in medio vallis est. *VITMANNUS* in alpe *Pisanino*. Floret Junio. v. v.

Radix repens. Caulis simplex, teres, erectus. Folia terna, sena, ut plurimum vero quaterna, sita in apice caulis, verticillata, ovata, trinervia, venosaque, integerrima, involucrantia pedunculum uni-bipollicarem, uniflorum. Foliola calycina lanceolata, acuminata, viridia, genitalibus longiora. Petala linearia, viridi-flavicantia, calyce breviora, et cum foliolis calycinis alternantia. Tota planta glabra.

CLASSIS DECANDRIA

ORDO DIGYNIA

45. *DIANTHUS carthusianorum*: floribus subaggregatis; squamis calycinis ovatis, aristatis, tubum subaequantibus; foliis linearibus, trinerviis.

D. carthusianorum *Sp. pl.* 586. *Bert. Amoen. Ital.* p. 127. *Sibth. et Smith. Fl. Graec. tom. 4. p. 82. tab. 392. Re. Flor. Segus. p. 36.**

D. atrorubens *Sebast. et Maur. Fl. Rom. prodr. p. 149.** *Re. Fl. Segus. p. 37.* Bot. magaz. tab. 1775. Gaud. Fl. Helv. 3. p. 145.*

D. carthusianorum β *Bot. mag. tab. 2039.*

Perenn. Filius legit prope vicum *Vinca*. Florebat Julio. v. s. Color calycis nigrescens, corollaque atro-rubens passim occurrunt in alpestribus omnibus, ut hic loci; at notae istae levissimi momenti sunt. De reliquis lusibus hujus speciei satis dixi in *Amoen. Ital.* p. 150.

ORDO TRIGYNIA

46. *ARENARIA serpyllifolia*: foliis ovatis, inferioribus petiolatis, cauleque scabris; panicula dichotoma, pedunculis unifloris; calycibus corolla longioribus.

A. serpyllifolia *Sp. pl.* 606. *Smith. Engl. Fl. 2. p. 307., et Engl. bot. tab. 923. Fl. Dan. tab. 977. Allion. Fl. Ped. 2. p. 111. n. 1702. Savi Fl. Pis. 1. p. 421. Se-*

bast. et Maur. Fl. Rom. prodr. p. 153. Guss. Fl. Sic. prodr. 1. p. 509. Gaud. Fl. Helv. 3. p. 192.

Alsine n. 875. Hall. Hist. stirp. indig. Helv. 1. p. 386.

A. minor Fuchs. Hist. p. 23. fig.

Ann. Filius legit in alpe Tambura. Florebat Junio, Julioque. v. s. Caulis superne solutus in paniculam dichotomam, plus minus elongatam, foliosam. Folia opposita, parva, ovata, acuminata, obscure multinervia, integerrima, minute ciliata, inferiora petiolata. Pedunculi breves, uniflori, terminales, et alares in dichotomia, fructigeri plus minus patentés. Calycis foliola lanceolata, acuminata, hirta, margine tenni, albo-membranaceo, alia trinervia, alia quinquenervia. Corolla alba, calyce brevior. Tota herba hirtula, pilis caulis recurvis.

47. *ARENARIA rubra*: foliis linearibus, aristatis; stipulis membranaceis, vaginantibus; seminibus muriculatis.

A. rubra Sp. pl. 606. Smith Engl. Fl. 2. p. 311., et Engl. bot. tab. 852. Gaud. Fl. Helv. 3. p. 208.

A. campestris Allion. Fl. Ped. 2. p. 114. n. 1716.

A. n. 872. Hall. Hist. stirp. indig. Helv. 1. p. 385.

Polygonum foliis gramineis Spergulae capitulis Loes. Pruss. p. 203. n. 557. tab. 63.

Spergula purpurea J. Bauh. Hist. 3. lib. 36. p. 722. fig.

Ann. Legi in Sagro orientali, secus viam, quae est inter Foce Orsara, et la Maestà di Vinca. Florebat Julio. v. v.

Tota planta minor Arenaria marina Fl. Dan., superne pubescens, pilis plurimis apice glandulosis, viscidulis. Semina valde minuta, compressa, margine exterioré tumidulo, undique tuberculis valde minutis muriculata.

ORDO PENTAGYNIA

48. *SEDUM albescens*: foliis sparsis, subulatis, aristatis, gracilibus, intense glaucis, basi solutis; floribus cymosis; foliolis calycinis lanceolatis, acutis.

S. albescens De Cand. Prodr. 3. p. 407.

S. glaucum Smith Engl. Fl. 2. p. 321., et Engl. bot. tab. 2477.

S. reflexum *Fl. Dan. tab. 113. Reich. Cent. 3. p. 73. n. 286. tab. 286. fig. 459.*

S. minus *V. Clus. Hist. lib. 1111. pag. LX. fig.*

S. minus flore luteo *J. Bauh. Hist. 3. lib. 35. p. 692. fig.*

Aizoon Haematoides *Lob. Ic. 378.*

A. minus *Lugd. hist. 2. p. 1129. fig.*

Perenn. Legi ad rupes in sylvis supra vicum *Cageggi.* Florebat Julio. *v. v.*

Folia in surculis sterilibus graciliora, quam in caule florifero, omnia intense glauca, tereti-compressa, subulata, aristata, basi soluta. Cyma erecto-patens, vel ramis leniter recurvis. Foliola calycina lanceolata, acuta, duas lineas circiter longa. Petala calyce duplo longiora, lanceolata, plus minus acuta, hoc loco umbroso erant citrina, sed alibi in aprico vidi luteo-aurea.

Sedum glaucum *Waldst. et Kitaib. Pl. rar. Hung. 2. p. 198. tab. 181., Willd. Enum. 1. p. 486. longe alia species est; ideo nomen Smithianum, cum posterius sit, necessario mutandum.*

CLASSIS ICOSANDRIA

ORDO PENTAGYNIA

49. *SPIRAEA Aruncus*: spicis ramosis, dioicis, androgynisque; foliis inferioribus bipinnatis, foliolis omnibus duplicato-serratis.

S. Aruncus *Sp. pl. 702. Allion. Fl. Ped. 2. p. 92. n. 1621.*

Savi. Bot. Etr. 1. p. 149. Pollin. Fl. Veron. 2. p. 138.*

Gaud. Fl. Helv. 3. p. 331. Pall. Flor. Ross. 1. p. 39.

tab. 26. fig. 1. 2. 3.

Filipendula n. 1134. *Hall. Hist. stirp. indig. Helv. 2. p. 55.*

Barba capri *Fuchs. Hist. p. 181. fig.*

Perenn. Reperitur in alpiibus *Tambura*, et *Pania*, undè habui a *GUIDONIO*, et *BOTTARIO.* Floret Majo. *v. s.*

Folia inferiora bipinnata, subinde subtripinnata, superiora simpliciter pinnata. Foliola ovata, vel ovato-lanceolata, semper duplicate, et argute serrata. Flores nivei, in umbra sylvarum speciosi.

ORDO POLYGYNIA.

50. *ROSA alpina*: caule subinermi; foliolis ellipticis, obtusis, duplicato argute-serratis; pedunculis hispidis; laciniis calycinis simplicissimis, cynarhodiis junioribus oblongis.

R. alpina *Sp. pl.* 703. *Bert. Amoen. ital.* p. 30. *Pollin. Fl. Ver.* 2. p. 145. *Gaud. Fl. Helv.* 3. p. 357.

R. n. 1107. *Hall. Hist. stirp. indig. Helv.* 2. p. 41.

Frut. Legi in alpe *Sagro*, filius in *Pisanino* orientali, et septentrionali. Florebat Julio. v. v.

Caulis hic loci humilis, aut prorsus inermis, aut uno alterove aculeo gracili, recto, patente, longiusculo adpersus. Flores rubri. Cynarhodia initio oblonga, nec depressoglobulosa, ut in *Rosa spinosissima* L., cui affinis; variant glabra, vel hispida, ut jam innui in *Amoen. Ital.* l. c.

51. *FRAGARIA vesca*: villis petiolorum, caulisque patentissimis, pedunculorum adpressis; calycibus fructus reflexis; serratura foliorum terminali proximis sublongiore.

F. vesca *Sp. pl.* 703. *Flor. Suec. ed.* 1. p. 151. n. 414., et *edit.* 2. p. 175. n. 450. *Wahlenb. Fl. Lap.* p. 145., et *Fl. Suec.* 1. p. 320. *Smith. Engl. Flor.* 2. p. 414., et *Engl. bot. tab.* 1524. *Gaud. Fl. Helv.* 3. p. 367.

F. n. 1112. *Hall. Hist. stirp. indig. Helv.* 2. p. 44.

Perenn. Observavi copiosam in omnibus alpihus Apuanis; filius legit in alpe *Tambura* prope *i Campaniletti*. Floret Julio. v. v.

Reptat flagellis longis. Villi totius plantae molles. Serraturae foliorum grandiusculae; quae terminalis est, licet proximis quidquam angustior, tamen easdem longitudine vel aequat, vel superat, quod non evenit in *Fragaria collina* W. Calyces in fructu patentissimi, reflexique. Petala alba. Fructus cernui. Syncarpium, sive fragum, carnosum, globosum, vel ovoideum, albo-rubrum, vel totum rubrum, edule, suave, fragrans.

Magna vis horum fragorum mensibus Augusto, et Septembri a pastoribus Apuanis, de quibus vere dicendum:

Qui legitis flores, et humi nascentia fraga,

Virg. Ecl. 3. vers. 92.

importatur in oppida proxima pro deliciis mensae, vel gelidae sorbitionis. » Baccis recentibus, inquit Linnaeus, co-
 » piose quotannis comestis, per plures annos podagra fa-
 » tali prorsus liber evasi. Baccae solvunt tartarum dentium
 » absque acrimonia, nec copia nocent assumptae; ideo-
 » que primaria medicina calculosis, et podagricis. » Fl.
 Suec. ed. 2. p. 175.

CLASSIS POLYANDRIA

ORDO MONOGYNIA

52. *CISTUS salvifolius*: fruticosus, exstipulatus; foliis petiolatis, ovatis, reticulato-venosis, rugosis, stellatim hirtis; pedunculis unifloris, articulatis, elongatis.

C. salvifolius *Sp. pl.* 738. *De Cand. Prodr.* 1. p. 265. n. 16. *Cavanill. Ic. et descr.* 1. p. 31. n. 149. tab. 137. *Jacq. Collect.* 2. p. 120. tab. 8. *Allion. Fl. Ped.* 2. p. 101. n. 1655. *Sav. Fl. Pis.* 2. p. 10. *Sebast. et Maur. Fl. Rom. prodr.* p. 177.* *Pollin. Fl. Veron.* 2. p. 180. *Presl. Fl. Sic.* 1. p. 116. *Guss. Fl. Sic. prodr.* 2. p. 11.* *Gaud. Fl. Helv.* 3. p. 442. *Tenor. Fl. Napol.* 1. p. 294. *Sibth. et Smith. Fl. Graec.* 5. p. 78. tab. 497.

C. n. 1031. *Hall. Hist. stirp. indig. Helv.* 2. p. 2.

C. femina *Clus. Hist. pl. lib.* 1. p. 70. fig. bona.

Frut. Filius legit in castanetis supra vicum *Fornole*. Florebat Julio. *v. s.*

Caulis fruticosus, bi-tripedalis. Folia petiolata, ovata, vel elliptica, obtusa, subinde acuta, reticulato-venosa, rugosa, integra, vel margine denticulata, denticulis pilo stellato terminatis, utrinque hirta pilis stellatis, supra lacte viridia, subtus albida. Pedunculi uniflori, elongati, inferne bracteati, bracteis ordine uno-triplici, superne articulati, nudi. Calycis foliola tria exteriora majora, cordato-ovata. Petala basi cuneata, limbo superiore emarginata, vel crenulata, magna, patentia, alba, ungue luteo-aureo. Capsula subrotunda, villosa. Corolla arescens fit tota lutea.

53. *HELIANTHEMUM guttatum*: herbaceum, exstipulatum; foliis oppositis, lanceolatis, trinerviis; racemo patulo, pedunculis filiformibus.

H. guttatum Pers. *Syn. pl.* 2. p. 77. *De Cand. Prodr.* 1. p. 270. *Sebast. et Maur. Flor. Rom. prodr.* p. 178.*
Gusson. Fl. Sic. prodr. 2. p. 23.* *Presl. Fl. Sic.* 1. p. 120.
Ten. Fl. Nap. 1. p. 297.

Cistus guttatus Sp. pl. 741. *Smith Engl. Fl.* 3. p. 24., et
Engl. bot. tab. 544. *Sibth. et Smith. Fl. Graec. tom.* 5.
 p. 78. *tab.* 498. *Allion. Fl. Ped.* 2. p. 103. n. 1667.
Savi. Fl. Pis. 2. p. 12., et *Bot. Etrusc.* 2. p. 129.

C. serratus Cavanill. *Icon. et descr.* 2. p. 57. n. 191. *tab.*
 175. *fig.* 1.

Xolantha racemosa Rafin. *Caratt.* p. 74. *tab.* 18. *fig.* 1.
 petalis delapsis.

Helianthemum flore maculoso Column. *Ecphr.* 2. p. 78. *fig.*
 p. 77.

Ann. Legi in sylvis montis *Bruciana*, filius in castanetis supra *Fornole*. Floret Junio, Julio. v. v.

Planta hirsuta, villis in caule patulis. Folia caulina opposita, exstipulata. Flores racemosi. In basi racemi saepe occurrit unum alterumve folium florale, alterum, subinde utrinque auctum folio minori stipulaceo. Pedicelli tenues, etiam pollicares, passim in rachide nuda, interdum tamen vel unus aut alter, vel omnes in axilla bracteolae ovato-lanceolatae, caeterum hirsuti, florentes patuli, fructificantes reflexi. Petala lutea, truncata, crenulata, vel integra, emarginata, basi macula sanguineo-rubella pulchre notata, cito difflua. Stigma subglobosum, pilulis echinulatum. Herba viscida.

Caulis hic loci ludebat simplex, vel jam ab ipsa basi ramosus.

ORDO TRIGYNIA

54. *PAEONIA corallina*: foliis bipinnatis, foliolis oblongis, integris; folliculis maturis a basi recurvatis.

P. corallina Willd. *Sp. pl.* 2. par. 2. p. 1221. *De Cand. Regn. veg. syst. nat.* 1. p. 388. *Smith. Engl. Fl.* 3. p. 29., et *Engl. bot. tab.* 1513. *Pollin. Fl. Veron.* 2. p. 192. *Gusson. Fl. Sic. prodr.* 2. p. 28.

P. officinalis β *Sp. pl.* 747.

Peonia maschio *Matt. ed, Valgr. an.* 1585. *tom.* 2. *p.* 964. *fig.*
Perenn. Legi in alpe il *Giovo* supra vicum *Linca* l. d. il
Pizzaccio. Florebat Junio. *v. v.*

Folia bipinnata, foliolis oblongis, integris, subtus leviter pubescentibus. Flos amplus, kermesinus. Folliculi dense tomentosi; dum maturi, ab ipsa basi toti recurvantur.

Foliis minus decompositis, et folliculis totis demum recurvatis, nec apice tantum, illico distinguitur a *Paeonia officinali* α L.

55. ACONITUM *lycoctonum*: foliis palmato-quinquefidis, segmentis acuminatis, argute inciso-serratis; galea cylindracco-elavata, obtusa, rostro producto; nectario spiraliter convoluta.

A. lycoctonum *Sp. pl.* 750. *De Cand. Regn. veg. syst. nat.*
1. p. 369. *Jacq. Fl. Austr.* 4. *p.* 41. *tab.* 380. *Allion.*
Fl. Ped. 2. *p.* 61. *n.* 1498.* *Balb. Fl. Taur.* *p.* 87.* *Re.*
Fl. Segus. *p.* 45.* *Comoll. Prod. Fl. Comens.* *p.* 104.*
Maur. Rom. pl. cent. 13. *p.* 27.* *Sav. Bot. Etr.* 1. *p.* 155.

A. Vulparia β *Tragoctonum* *Reich. Illustr. spec. Acon.*
gen. n. 58. *tab.* 58.

A. Lycoct. vulg. luteo fl. *Clus. Hist. pl. lib. v. pag.* xciiij.
fig.

A. folio platani flore luteo pallescente *J. Bauh. Hist.* 3.
lib. 34. *p.* 652. *fig.*

A. reticulata radice flore sulfureo albicante latifolium, et angustifolium *Barrel. Ic.* 599. 600.

Perenn. Legi in umbrosis sylvulae, quae est in media convalle dicta *la Frattetta* sub vertice *Sagro.* Habui quoque ex alpe *Pania* a *BOTTARIO.* Florebat Julio. *v. v.*

Caulis erectus, fistulosus, subangulatus, bi-tripedalis, glaber, Folia palmato-quinquefida, rarius septemfida, segmentis acuminatis, argute inciso-dentatis, nunc inter se divergentibus, remotisque, nunc lateribus sibi invicem incumbentibus; caeterum folia inferiora longissime petiolata, caulina alterna, ad racemum subsessilia, ramentacea; omnia margine ciliata, subtusque ad nervos, venasque pilosula, reliquis partibus glabra. Racemus terminalis, inferne ramosus, ramis patulis, subrectangulis, apice assurgentibus. Pedicelli plus minus approximati, stricti, apice recurvuli, pilulis

inflexis scatentes, circiter ad medium instructi bracteolis duabus linearibus, at loco inconstanti. Flores ex flavo-albidi, extus glabri, vel pilosi. Galea corollae cylindraceo-clavata, obtusa, infra clavam paululum constricta, rostro plus minus producto, passim recta protenso, subinde deflexo, apice obtuso. Nectarium nunc arctius, nunc laxius spiraliter convolutum, interdum simpliciter hamatum. Capsulae tres, glabrae.

Descripsi plantam Apuanam loco alpino, umbroso ortam; sed habeo quamplura alia exemplaria lecta in diversis Italiae plagis, quae ostendunt caulem pubescentem, folia segmentis, incisuris, dentibusque latioribus, vel angustioribus praedita, subtus tota pubescentia, racemum ramis strictiusculis, densiflorum, vel laxiflorum, pedicellos plus minus longos, villosiores, flores saturatius flavos, variaeque magnitudinis, galeam, capsulasque villosas.

Icon Jacquiniana a me superius allata hactenus omnium melior. Quam ex Reichenbachianis protuli, profecto plantae meae similior; sed nullus dubito, quin et Reichenbachii tab. 55. 56. 57, et aliae forte ad stirpem hanc nostram pertineant. Non me latet, leviores quasdam plantarum formas in regionibus borealibus esse magis firmas, quam apud nos. Quare ludibundae naturae assueti eas aegre recipimus in species. Id autem praecipue evenire de *Aconito lycoctono* L. evidenter patet; adeo ut non solum assentiar Cl. Hegetschweilero, qui ex Gaudinii Fl. Helv. 3. p. 464. ad tres tantum formas contraxit lusum omnes *Aconiti lycoctoni* L., verum etiam putem, has easdem jam esse nimis multas, ut opus sit redire ad formam unam praecipuam cum Linnaeo, antecessoribusque. Videant igitur plantarum studiosi, quantum aerumnae inferant in rem herbariam, cum relictis philosophiae, et critices botanicae legibus a Linnaeo traditis, distinctionem specierum super levissimas partium formas sistunt, et scientiam longe pulcherrimam in caos inextricabile conjiciunt.

ORDO POLYGYNIA

56. *ANEMONE hepatica*: foliis cordato-trigonis, integerrimis, lobis obtusis; involucri tripnyllis, corollae adpressis.
A. Hepatica *Sp. pl.* 758. *Fl. Dan. tab.* 612. *Sibth. et Smith. Fl. Graec. tom. 6. p. 10. tab.* 513. *Sturm. Deutschl. Fl. hest. 7. fig.* *Allion. Fl. Ped. 2. p. 170. n. 1920.* *Savi. Bot. Etr. 1. p. 156.* *Pollin. Fl. Veron. 2. p. 217.* *Gaud. Fl. Helv. 3. p. 480.*
A. n. 1156. Hall. Hist. stirp. indig. Helv. tom. 2. p. 65. *Hepatica triloba Willd. Enum. 1. p. 580. De Cand. Regn. veg. syst. nat. 1. p. 216.*
Trinitas Matth. edit. Valgr. an. 1585. tom. 2. p. 386. fig.
Perenn. Legi ad scaturigines annis Frigidae supra vicum *For-nole*. Reperitur etiam in *Tambura* orientali vicum *Vagli* versus, unde habui a *GUIDONIO*. Floret Martio, Aprili. *v. v.*
 Folia, petioli, et scapi initio plus minus sericeo-villosi, senio glabrati. Involucrium immediate subpositum corollae est verum perianthium, quia perpetuo immutatum remanet. Quae saepe abortu staminum hic multiplicantur foliola perigonii interioris, colore, et habitu omnino pertinent ad corollam. Nescio quo errore a quibusdam auctoribus huc asferatur *Engl. bot. tab.* 51., quae figura *Anemonem Pulsatillam*. *L.* exhibet.
57. *ANEMONE trifolia*: foliis ternatis, caulinis ternis; foliolis ovatis, serratis; caule unifloro.
A. trifolia *Sp. pl.* 762. *De Cand. Regn. veg. syst. nat. 1. p. 205.* *Bert. Amoen. Ital. p. 156. n. 149.* *Balb. Misc. bot. 1. p. 25.* *Suffr. Foroj. p. 150.* *Pollin. Fl. Veron. 2. p. 224.*
A. trifolia Dodonaei Lugd. hist. 1. p. 847.
Perenn. Habui a *GUIDONIO* lectam in monte *Bruciana* prope *Codena*. Floret Martio, Aprili. *v. s.*
 In figura sat rudi *Lugdunensium* folia exhibentur nimis argute serrata.
58. *THALICTRUM aquilegifolium*: foliis tripinnatis, subtus glaucis; stipellis ramorum petiolarium oppositis, ovatis; corymbis densifloris; fructibus alato-triquetris, pendulis.

T. aquilegifolium *Sp. pl.* 770. *De Cand. Regn. veg. syst. nat.* 1. p. 169. *Curt. Bot. magaz. tab.* 1818. optima. *Jacq. Fl. Austr.* 4. p. 10. *tab.* 318. *Allion. Fl. Ped.* 1. p. 296. *n.* 1077. *Savi. Bot. Etr.* 1. p. 155.* *Sebast. et Maur. Fl. Rom. prodr.* p. 182.* *Balb. et Nocc. Fl. Ticin.* 1. p. 260. *Pollin. Fl. Veron.* 2. p. 208. *Gaud. Fl. Helv.* 3. p. 515.

T. atro-purpureum *Jacq. Hort. Vind.* 3. p. 34. *tab.* 61. caule purp.

T. n. 1141. *Hall. Hist. stirp. indig. Helv.* 2. p. 58.

Perenn. Filius legit in Pisanino septentrionali, ubi adhuc florebat Julio. *v. s.*

Caulis variat viridis, vel purpurascens. Folia supra lacte viridia, vix glaucescentia, subtus pallenti-glaucæ. Foliola in genere grandia, nunc oblonga, nunc subrotunda, passim trifida, lacinia media triloba, sed ludunt etiam laciniis lateralibus dentatis, vel lobatis, item et basi cordata, vel ovata, vel cuneata. Corolla et filamenta nunc purpurascunt, nunc albescent. Stamina erecta. Fructus penduli, trigoni, angulis alatis, integerrimis. Tota planta glabra.

Huc profecto spectat *Thalictrum majus folliculis angulosis caule levi* *J. Bauh. Hist. pl.* 3. lib. 30. p. 487. quoad descriptionem, non quoad figuram. Si recte video, figura Bauhiniana, quæ superior est in eadem pagina, et tribuitur *Thalicthro speciosissimo glauco, semine et caule striato*, reapse pertinet ad *Thalictrum aquilegifolium* *L.*, et vicissim,

CLASSIS DIDYNAMIA.

ORDO GYMNOSPERMIA.

59. **TEUCRIUM** *Scorodonia*: foliis cordatis, dentatis, rugosis, petiolatis; racemis secundifloris; caule erecto.

T. Scorodonia *Sp. pl.* 789. *Schreb. Verticill. unilab. p.* 39. *n.* 35. *Smith. Engl. Fl.* 3. p. 68., et *Engl. bot. tab.* 1543. *Fl. Dan. tab.* 485. ruditer. *Bull. Herb. de la France tab.* 301. *Allion. Fl. Ped.* 1. p. 44. *n.* 152.

Biol. Fl. Acon. 1. p. 195. *Savi. Bot. Etr.* 1. p. 161. *Sebast. et Maur. Fl. Rom. prodr.* p. 189.* *Pollin. Fl. Veron.* 2. p. 260. *Gusson. Fl. Sic. prodr.* 2. p. 67. *Tenor. Fl. Napol.* 2. p. 8. *Desf. Fl. Atl.* 2. p. 5. *Gaud. Fl. Helv.* 4. p. 17.

Chamaedrys n. 287. *Hall. Hist. stirp. indig. Helv.* 1. p. 126. *Scorodonia Riv. Monop. irreg. tab.* 12.

S. salviae foliis parte inversa candicantibus, floribus flavis in spicas rariter dispositis ex una et altera parte vegetantibus *Hort. Rom.* 3. tab. 92.

Perenn. Legi secus viam inter Massam, et vicum *Fornole*; filius prope vicum *Rascetto*, a quo incipit *Tambura*. Floret Julio. v. v.

Caulis tetragonus, erectus, vel ascendens, villosus. Folia cordata, obtusa, vel acuta, inaequaliter dentata, rugosa, crebre reticulato-venosa, petiolata, pubescentia, supra laete viridia, subtus pallidiora. Racemus terminalis, simplex, vel compositus. Flores secundi. Bracteae parvae, ovatae, petiolatae, integerrimae, flore multo breviores; subiinde in inferiore racemi parte folia floralia loco bractearum. Calycis lobus superior grandior, late ovatus, acutus, vel acuminatus, integerrimus; lobus, seu lacinia inferius quadridentatum, dentibus subulatis, intermediis longioribus. Corolla pallide flava. Filamenta villo rubro purpurante barbata, demum recurvata. Antherae uniloculares, flavae, exploso polline fuscae. Stylus longitudine staminum.

60. *HORMINUM pyrenaicum*: foliis radicalibus ovatis, grosse dentatis, inaequaliter petiolatis, caulinis parvis, integerrimis, sessilibus; racemo remote verticillato, secundo,

H. pyrenaicum Sp. pl. 831. *Suffr. Foroj.* p. 158. *Marz. Elench.* p. 37.* *Gaud. Fl. Helv.* 4. p. 92. *Lamk. Illustr. tab.* 515.

H. n. 243. *Hall. Hist. stirp. indig. Helv.* 1. p. 106.

Melissa pyrenaica Willd. Sp. pl. 3. par. 1. pag. 148. *Scop. Ann.* 2. p. 55. *Jacq. Hort. Vind.* 2. p. 36. tab. 183. *Pollin. Fl. Ver.* 3. p. 306.* *Comoll. Prodr. Fl. Comens.* p. 118.

M. pyrenaica caule brevi *Plantaginis folio Magn. Hort. reg. Monsp.* p. 133. fig. rudis. *Segui. Pl. Veron.* 1. p. 300. n. 1.

Perenn. Filius legit in alpe *i Vettulini*, GUIDONIUS in *Tambura*. Floret Junio. *v. s.*

Folia radicalia ovata, vel subrotunda, inaequaliter petiolata, et in petiolum decurrentia, grosse dentata, obtusa, vel acutiuscula, basi nunc cuneata, nunc subcordata. Petioli latiusculi, margine lanuginosi. Caulis tetragonus, ferens inferne circiter paria duo foliorum minimorum. Racemus terminalis, elongatus, plus minus remote verticillatus. Flores secundi, subsemi in quovis verticillo, deflexi. Calycis lacinae lanceolatae, acuminato-aristatae. Corolla violacea, grandiuscula.

Planta inter marmora alpium Apuanarum magis luxurians, quam in montibus Italiae superioris. Forma floris, partiumque ejus a genere *Melissae* profecto recedens.

61. *PRUNELLA vulgaris* foliis ovato-oblongis, petiolatis; calycibus labio superiore truncato, breviter tridentato.

P. vulgaris *Sp. pl.* 837. *Smith Engl. Fl.* 3. p. 114., et *Engl. bot. tab.* 961. *Fl. Dan. tab.* 910. *Allion. Fl. Ped.* 1. p. 34. n. 125. *Pollin. Fl. Veron.* 2. p. 299. *Savi. Fl. Pis.* 1. p. 68. *Guss. Fl. Sic. prodr.* 2. p. 138. *Gaud. Helv.* 4. p. 101.

Brunella n. 277. *Hall. Hist. stirp. indig. Helv.* 4. p. 120.

B. purpurea palustris, strigosa, et elatior *Till. Cat. hor. Pis.* p. 25. *tab.* 17.

δ. alpestris: minor omnibus partibus, hirsutiorque.

Brunella montana incana spica purpurea brevi *Till. Cat. hort. Pis.* p. 25. *tab.* 17. *fig.* 2. bona.

Perenn. Observavi speciem secus viam inter Massam, et *Caneneparo*. Varietatem *δ* non infrequentem reperi in alpe *Tambura*. Florebat Julio, Augusto. *v. v.*

Caulis inferne tantum ramosus. Folia ludunt integra, subdentata, repanda, glabra, vel pilosa. Bractee latissimae, rotundatae cum acuminulo in medio, ciliatae. Calycis labium superius truncatum, breviter tridentatum; labium inferius laciniis acuminato-aristatis. Corolla parva, caeruleo-violacea.

Varietas *δ* dimidio minor omnibus partibus, hirsutior, pilis caescentibus.

ORDO ANGIOSPERMIA

62. MELAMPYRUM *nemorosum* δ : foliis lanceolato-linearibus, acuminatis, basi angustatis.

M. pratense *Sav. Bot. Etr. 4. p. 165.**

M. sylvaticum *Gus. pl. rar. p. 244.**

Ann. Legi ad scaturigines Frigidæ supra vicum *Fornole*. Florebat Augusto, Septembri. *v. v.*

Hæc varietas differt a specie foliis multo angustioribus, et longioribus, basi attenuatis, semper tamen, ut in illa, petiolo bi-trilineari suffultis, qua nota illico distinguitur a *Melampyro pratensi* L., cujus folia sunt sessilia, aut fere sessilia. Bracteæ in nostro subinde caeruleæ. Calycis laciniæ lanceolato-lineares, fere ad faucem corollæ pertingentes. Corolla tota lutea, clausa. Capsula plus minus oblique rostrata.

63. LINARIA *purpurea*: caule erecto; foliis lanceolato-linearibus, trinerviis, inferioribus subquaternis; nectario corollam æquante, dependente.

L. *purpurea* *Willd. En. hort. Berol. 2. p. 639. Sebast. et Maur. Fl. Rom. prodr. p. 203.* Guss. Fl. Sic. prodr. 2. p. 165.**

Antirrhinum purpureum *Sp. pl. 853. Sibth. et Smith. Fl. Graec. tom. 6. p. 71. tab. 589.*

Linaria tetrapylla floribus violaceis parvis *Mich. Cat. pl. hort. Florent. p. 58. et p. 150. n. 4.*

L. *alpina erecta tetrapylla* *Bass. in Coment. Inst. scient. Bonon. tom. 4. p. 295. tab. 3. fig. 2.*

L. flore *purpureo minore* *Rivin. Monop. irreg. tab. 85.*

Perenn. Filius legit in *Pisanino* orientali. Communicavit quoque *GUMONIUS* lectam in eadem alpe. Florebat Julio. *v. s.*

Caulis teres, erectus, vel ascendens, simplex, aut superne ramosus. Folia inferiora verticillata, variant quaterna, quina, sena, suntque lanceolato-lineararia, ima minora. Folia superiora passim alterna, et angustiora, idest lineararia. Omnia acuta, subtus trinervia. Racemus terminalis cauli, ramisque, ubi hi adsint, initio densiflorus, deinde, et præcipue inferne laxiflorus. Flores sparsi. Pedicelli nudi, axillares bracteolæ linearari, quæ flore brevior. Segmenta calyci-

na ovato-lanceolata, acuta. Corolla tota purpurea, calyce multo longior, palato pubescens. Nectarium dependens, subulatum, antice curvatum, longitudine corollae. Stylus longiusculus, persistens, superne incrassatus. Capsula matura turgida, biloba. Tota planta glabra, et glaucescens. Planta Apnana hic descripta valde similis plantae Bassianae, cujus figuram libuit afferre, quippe a systematicis haecenus neglecta.

64. *DIGITALIS lutea*: caule glabro; foliis lanceolatis, argute, leviterque subserratis; calycibus lanceolatis; corollae labio superiore acute bidentato, reliquis indivisis.

D. lutea *Sp. pl.* 367. *Savi. Fl. Pis.* 2. p. 82. *Sebast. et Maur. Fl. Rom. prodr.* p. 206.* *Pollin. Fl. Veron.* 2. p. 329. *Bull. Herb. de la France. tab.* 65. *Reich. Cent.* 2. p. 43. u. 151. *tab.* 151. *fig.* 280. *Gaud. Fl. Helv.* 4. p. 167.

D. parviflora *Allion. Fl. Ped.* 1. p. 70. n. 257.

D. n. 352. *Hall. Hist. stirp. indig. Helv.* 1. p. 143.

Perenn. Filius legit in alpe *Tambura*, ubi florebat Julio. v. s.

Planta mire variat statura, et loco, item et folia amplitudine, et margine nunc integro, nunc leviter, argute, et remote serrato. Racemus terminalis, longus, secundiflorus, initio nutans. Bractae lanceolatae, acutae. Calycis segmenta lanceolata, acuta, aequalia, apice recurva. Corolla pallide lutea, longitudinaliter multistriata. Labium superius acute bidentatum. Lobi laterales acuti, intus subinde ferrugineo-bipunctati; lobus inferior nunc obtusus, nunc vero acutus, idque per plures gradus intermedios ludens, supra barbatus, immaculatus, in anthesi reflexus.

Digitalis lutea *Jacq. Hort. Vind.* 2. p. 47. *tab.* 105. passim ad hanc speciem laudata reapse exhibet varietatem ejus insignem flore parvo, corollae lobo inferiore obtuso, supra ad oram ferrugineo-maculato, lobisque lateralibus intus punctis duobus ferrugineo-rubellis notatis.

65. *OROBANCHE variegata*: staminibus inferne glabris, superne, styloque parce pilosis; stigmatibus divaricato-bilobis, floribus dense spicatis.

O. variegata *Reich. Cent.* 7. p. 38. n. 671. *tab.* 671. *fig.* 903. optima.

Perenn. Filius legit in *Pisanino* orientali. Florabat. Julio. v. s.

Planta nostra vix spithamaea. Caulis gracilis, adpersus squamis ovato-lanceolatis, superioribus remotioribus. Bractea ovatae, acutae, flore breviores. Foliola calycina inaequaliter bifida, acuminata. Corolla medioeris, idest paulo grandior flore *Orobancheos minoris* L. Labium superius bilobum, inferius trilobum, lobis omnibus rotundatis, inaequaliter, arguteque denticulatis, crispis. Caeterum corolla leniter recurva, recens valde fragrans, ut filius asseruit, sicca coloris fuscae cinnamomei, ad oras dilutioris. Stamina orta prope basim corollae, filamentis inferne glabris, aut fere glabris, superne pilosulis. Ovarium glabrum; at apex ejus, stylusque pilulis quidquam asperguntur. Stigma profunde bilobum, lobis divaricatis, rubidis. Plantae pars superior, et corolla extus plus minus pubescunt. Pili omnes apice glanduliferi. Valde suspicor esse lusum *Orobancheos caryophyllaceae* Smith.

CLASSIS TETRADYNAMIA.

ORDO SILIQUOSA.

66. *CARDAMINE hamulosa*: foliis obovato-spathulatis, longe petiolatis, acute serratis, integerrimisque; petiolis basi auriculato-hamatis.

C. resedifolia β *De Cand. Prodr.* 1. p. 150.*

Arabis hastulata *Bert. Pl. sicca. apud De Cand. l. c.**

Bienn.? Reperi in alpe *il Giovo* supra vicum *Vinca* ad rupium marmorearum fissuras l. d. *il Pizzaccio*. Florebat Julio. v. v.

Ex radice ramosa assurgunt plures cauliculi, primo anno perennantes?, foliosi, apice suo altero anno? abeuntes in cauliculos annotinos, item foliosos. Folia omnia simplicissima, longe, tenuiterque petiolata, obovato-spathulata, obtusa, parva prae longitudine petioli, quaedam argute, et plus minus grosse serrata, praecipue in margine inferiori, apice semper integerrima, quaedam tota integerrima. Petioli basi auriculato-hastati, auriculis angustissimis, longiusculis, hamatis, amplexicaulibus. Flores in racemo terminali, brevi. Pedicelli

1-2. lineas longi. Petala alba, oblongo-obovata, obtusa, calyce duplo longiora. Siliqua linearis, angusta, compressa, subtorulosa, pedicello proprio multo longior, apice paululum angustata. Stylus brevissimus, teres, crassiusculus, vel nullus. Stigma bilobum. Tota planta glabra, circiter spithamea.

Cl. De Candolleus autumnavit l. c., hanc esse varietatem *Cardamines resedifoliae* L.; at novissima haec passim pollet habitu minus duro, et statura minore, habetque folia caulina pinnatifida, segmentis oppositis, integerrimis, obtusis, saepe horizontalibus, et siliquas longius pedicellatas; dum nostra praeter reliquas diversitatis notas foliis suis indivisis, integerrimis, vel argute serratis, prout *Arabicum* est, faciem omnino aliam prae se fert, ut nullus dubitem, quin pro bona, distinctaque specie sit accipienda.

67. *CARDAMINE hirsuta* β : foliolis subrotundis, lobatis, laciniatisque.

C. hirsuta β *Pollin Fl. Veron.* 2. p. 407.

Ann. Legi ad radices montis Bruciana ad aquarum stillicidia l. d. Castagnetolo. Florebat Septembri, forte secunda vice. v. v.

Haec varietas a specie facile distinguitur foliolis non integris, nec repandis, sed alte lobatis, incisus, vel laciniatis. Ego jam repereram eandem varietatem Sarzae, quae ibi insuper gaudebat foliolis crispis. A *Cardamine impatienti* L. cito distinguitur caule debiliore, humiliore, minus folioso, foliis omnibus exstipulatis, inferiorum foliolis subrotundis, siliquis nequaquam longe cuspidatis.

68. *BARBAREA praecox*: foliis inferioribus lyratis, lobo impari majore, ovato, superioribus pinnatifidis, segmentis omnibus linearibus, subintegris; siliquis elongatis.

B. praecox De Cand. Regn. veg. syst. nat. 2. p. 207. *Smith. Engl. Fl.* 3. p. 199.

Erysimum Barbarea δ *Sp. pl.* 922.

E. praecox Willd. Sp. pl. 3. p. 510. *Savi. Bot. Etr.* 2. p. 193. *Engl. bot. tab.* 1129.

Bienn. Communicavit GUIDONIUS repertam in Tambura. Florebat veniente Junio. v. s.

Folia caulina superiora habent segmenta omnia linearia, vel oblongo-linearia, integerrima, aut subintegerrima, terminali

plerumque apice grosse bi-tridentato. Siliquae duplo, vel triplo longiores, quam in *Barbarea vulgari* De Caud.

69. BRASSICA *Cheiranthus*: foliis petiolatis, pinnatifidis, laciniis inaequaliter sinuato-dentatis; siliquis elongatis, glabris, torulosis, rostro ancipiti, cuspidato.

B. *Cheiranthus Willd. Sp. pl. 3. par. 1. p. 552.*

B. *Cheiranthos Will. Dauph. 5. p. 332. tab. 36. flos, et fructus. Lois. Deslongch. Fl. Gall. ed. 2. tom. 2. p. 70.**

*Sinapis Tournefortii, et Sinapis recurvata Allien. Fl. Ped. 1. p. 165. tab. 87., et Auct. p. 17.**

Bienn. Filius legit in alpe *Pisanino*, GUIDONIUS in *Tambura*. Floret Julio. v. s.

Caulis etiam sesqui-bipedalis, erectus, passim ramosus, plus minus pilis deflexis hispidus, obtuse angulatus. Folia pinnatifida, laciniis oblongis, inaequaliter sinuato-dentatis, obtusis, vel acutis, supremis evidentius decurrentibus, impari paulo majore, subtrifido, nunc lateralibus omnibus horizontalibus, nunc inferioribus runcinatis; omnia plus minus, praecipue petiolo, hispida pilis deflexis, radicalia, et caulina ima longius petiolata. Racemus terminalis cauli, ramisque, initio condensatus, postea laxus. Calyx connivens, saepe hic loci rubro-violaceus, lineas quatuor circiter longus, glaber, vel apice subhispidus, deciduus. Corolla calyce duplo longior. Ungues calycem aequantes, graciles, stricti. Lamina oblongo-obovata, obtusa, venosa, tota sulphurea, in anthesi patens. Siliquae pedicello bi-quadrilineri suffultae, plus minus patulae, et saepe recurvae, sine rostro fere sesquipollicares, cum rostro bipollicares, torulosae, glabrae. Rostrum cuspidatum, anceps, nunc prorsus asperum, nunc uno alterove semine inferne foetum. Stigma persistens, obtusum, crassiusculum.

Statura, et hirsuties plantae maxime variant. Siliquis multo longioribus, rostro applanato, et hoc quoque multo longiori, calycibus strictis, et floribus majoribus profecto differt a *Brassica Erucastro* L., quam habeo ex Hispania a Gussonio, et ex Pedemontio a Molinerio.

70. RAPHANUS *Landra* β : foliis paucisectis; caule humiliore. *Bienn.*, aut *perenn.* Reperi secus viam inter *Caneparo*, et pontem Frigidae prope *Fornole*. Copiosius quoque observavi in proximo littore Massensi, et Lunensi. Floret Junio, Julio. v. v.

Radix valde gracilis, fusiformis, longa, similis radici *Raphani Raphanistri* L. Caulis ramosus, etiam sesqui-bipedalis, inferne pilis deflexis plus minus hispidus, superne saepius glaber. Folia inferiora lyrata, subinde interrupte, plus minus hispida, vel etiam glabra, inaequaliter, leviterque serrata, lobo impari maximo, ovato, obtuso, vel acuto, interdum inciso, lateralibus minoribus, oblongis, alternis, oppositaeque, horizontalibus, vel imis deflexis, plerumque paucis, tuncque petiolus insignis, interdum vero numerosis, argutius serratis, ad imam usque costam ductis. Folia superiora simplicia, subinde incisa, supremaeque oblonga, vel lanceolata. Flores primum in racemo congesto, deinde laxo, et valde elongato. Pedicelli subpollicares, patuli, ascendentes. Corolla lutea, senio alba. Siliqua teres, strangulato-articulata, mono-tetraspermia, saepius vero mono-dispermia, reliquis loculis abortivis, strangulationibus nunc plus, nunc minus aretatis, torulis monospermis, turgidis; caeterum siliqua recens levissima, arefactione longitudinaliter striata, vel sulcata, terminata rostro cuspidato, tereti, levissimo, elongato, scilicet rostrum hoc semper torulum seorsim sumptum longitudine sua excedit.

Raphanus maritimus Engl. bot. tab. 1643. differt ab hoc siliquis brevius rostratis; nam earum rostrum torulo perpetuo brevius est; insuper praestat sulcis siliquae arefactae profundioribus, torulis difficiliter abortivis, foliis passim crebrius serratis, et interrupte lyratis, laciniis longioribus, magisque oblongis, sursum versis, denique radice multo crassiore. Species, sive *Raphanus Landra* Moret., arvis Italiae superioris peculiaris. In hac omnia sunt longe majora, quam in varietate nostra, at forma partium, servata proportione, prorsus eadem. Neque ego assentior Sprengelio, qui in Syst. veg. 2. p. 855. jungit *Raphanum Landra* Moret. cum *Raphano maritimo* Smith.

CLASSIS MONADELPHIA.

ORDO DECANDRIA.

71. GERANIUM *nodosum* L. Bert. *Amoen. Ital.* p. 167.
Perenn. Legi in vertice *Sagro*, filius in *Pisanino* orientali.
 Florebat Julio. v. v.

72. GERANIUM *sylvaticum*: foliis septemfidis, segmentis cuneato-oblongis, acute inciso-serratis; pedunculis elongatis, bifloris; staminibus inferne ciliatis; capsulis hirtis.

G. *sylvaticum* *Sp. pl.* 954. *Willd. Sp. pl.* 3. par. 1. pag. 703. *Smith. Engl. Fl.* 2. p. 234., et *Engl. bot. tab.* 121. *Gaud. Fl. Helv.* 4. p. 403. *Allion. Fl. Ped.* 2. p. 37. n. 1402.* *Pollin. Fl. Ver.* 2. p. 427.

G. n. 932. *Hall. Hist. stirp. indig. Helv.* 1. p. 403.

Perenn. Filius legit in *Pisanino* septentrionali. Florebat Julio. v. s.

Species proxima *Geranio pratensi* L., sed in hoc folia ampliora, altius, argutius, et angustius secta, pedunculi non adeo elongati, calyces, et corollae grandiores, petala caerulea, stamina inferne nuda, basi valde dilatata in expansionem membranaceam, triangularem, brevem, nec elongatam, angustam, et ciliatam, ut in *Geranio sylvatico* L.

CLASSIS DIADELPHIA.

ORDO DECANDRIA.

73. GENISTA *tinctoria* δ *alpestris*: hirsutula; caule procumbente, ramis ascendentibus; foliis angusto-lanceolatis, superioribus acuminatis.

Frut. Filius legit in alpe *Piastra marina*, et in *Pisanino* septentrionali. Florebat Julio. v. s.

Caules graciles, procumbentes, ramis ascendentibus, striatis, hirsutulis. Folia alterna, simplicia, anguste lanceolata, brevissime petiolata, inferiora breviora, fere 3. linear., obtu-

sa, superiora sex circiter lineas longa, acuminata, margine, et nervo medio praecipue hirsutula. Flores in racemo terminali, condensato, foliato. Folia floralia caulinis similia, sed paulo breviora. Flores axillares, solitarii, brevissime pedunculati, pedunculo lineam circiter longo. Bracteolae duae, minutae, sub quovis flore. Calyx variat hirsutulus, vel glaber, dentibus omnibus subaequalibus, longiusculis, apice subulato-setaceis. Corolla lutea, angustior, quam in specie, glabra. Legumen compressum, glabrum.

Nullam mentionem invenio de hac varietate. Accedit tamen ad *Genistam tinctoriam* Fl. Dan. tab. 526., sed planta Danica habet folia omnia paulo breviora, et latiora, floresque quidquam grandiores. *Genista depressa* Tenor. App. 5. p. 25., nunc *Genista humilis* Ten. Syll. plant. Flor. Neap. p. 345. ex specimine autoptico in horto sicco nostro ad varietates *Genistae tinctoriae* mihi videtur referenda, et ad hanc nostram profecto accedit, a qua differt hirsutiae majori, foliis brevioribus, floribusque laxe racemosis.

74. *Vicia sepium* δ : foliis inferioribus ovatis, superioribus anguste lanceolatis, elongatis, acutis.

Perenn. Legi in alpe *l'Altissimo* supra *Serravezza* ad fodinas lapidis statuarii. Filius reperit in alpe *i Vettulini*. Florebat Julio, Augusto. *v. v.*

Tota diversitas hujus varietatis stat in foliolis foliorum superiorum, non tamen summorum, fere duplo longioribus, quam in specie, proportione angustioribus, et in acumen magis productis. Quae longiora sunt, pollicem circiter attingunt. Neque de hac varietate ullus auctor hactenus loquutus est.

75. *CYTISUS sessilifolius* L. Bert. *Amoen. Ital.* p. 173.

Frut. Filius legit ad scaturigines Frigidac, ubi Florebat Julio. *v. s.*

Folia quaedam superiora hic loci occurrerunt petiolata, ut reliqua.

CLASSIS POLYADELPHIA.

ORDO POLYANDRIA.

76. HYPERICUM *Androsaemum*: caule ancipiti; foliis late ovatis, impunctatis; stylis tribus; capsula carnosa.

II. *Androsaemum* Sp. pl. 1102. Willd. Sp. pl. 3. p. 1446.

Smith. Engl. Fl. 3. p. 323., et Engl. bot. tab. 1225. non optima. Pollin. Fl. Veron. tom. 2. p. 547. Savi Bot.

Etr. 2. p. 100. Sebast. et Maur. Fl. Rom. Prodr. p. 179.

Androsaemum officinale Allion. Fl. Pedem. 2. p. 47. n. 1440.

A. Dodon. Pempt. p. 78. fig. bona.

Frut. Legi Massae ad radices montis *Bruciana*, tum ad radices alpium *l'Altissimo* in adscensu praerupto, qui ducit ad fodinas lapidis statuarii. Filius legit ad scaturigines *Frigidae*. Florebat Junio. v. v.

Folia in genere grandia, ovata, vel subcordata, inferiora obtusa, superiora quidquam acuta, integerrima, sessilia, impunctata, nervoso-venosa, subtus pallentia. Caulis anceps, saepe rubidus. Calycis foliola elliptica, obtusa, aut vix acuta, inaequalia. Corolla aurea, praecalyceibus, et foliis parva. Styli tres. Capsula carnosa, oblonga, obtusa, matura fusce rubens.

Oleum ex herba praestat ad vulnera.

CLASSIS SYNGENESIA.

ORDO POLYGAMIA AEQUALIS.

* *Semiflosculosi*.

77. LACTUCA *perennis*: foliis inferioribus pinnatifidis, runcinatisque, laciniis acuminatis, sursum dentatis, integerrimisque; panicula subcorymbosa.

L. *perennis* Sp. pl. 1120. Willd. Sp. pl. 3. par. 3. pag. 1530.

Sebast. et Maur. Fl. Rom. prodr. p. 269.* Lois. Des-

*longch. Fl. Gall. ed. 1. tom. 2. p. 511.**, et *ed. 2. tom. 2. p. 183.* Allion. Fl. Ped. 1. p. 224. n. 824. Savi. Due cent. p. 158.*, et *Bot. Etr. 3. p. 112. Pollin. Fl. Veron. 2. p. 583. Gaud. Fl. Helv. 5. p. 39. Scop. Carn. ed. 2. tom. 2. p. 102.*

L. n. 16. *Hall. Hist. stirp. indig. Helv. 1. p. 8.*

Chondrilla latifolia caerulea Tabern. Icon. 177. fol. latis, dentatis.

C. II. *Matth. cum Bauh. p. 392. fig. eadem ex Tabern.*

Condrilla II. Matth. ed. I algr. ann. 1585. tom. 1. p. 530. foliorum laciniis angustis, integerrimis.

Perenn. Legi in alpe Tambura, filius in alpe Pizzo d' uccello prope casas pastorum. Florebat Julio. v. v.

Folia radicalia prima indivisa, reliqua, et caulina inferiora pinnatifida, saepe runcinata, laciniis acuminatis, modo latoribus, modo angustioribus, sursum, rarius deorsum quoque dentatis, subinde angustis, integerrimisque. Folia suprema iterum indivisa, lanceolata, acuminata, integerima, ad divisiones paniculae ramentacea. Caulis erectus, hic loci circiter pedalis, vel sesquipedalis, apice solutus in paniculam simplicem, vel ramosam, subdichotomam, subcorymbosam. Flores caerulei, solitarii in apice pedunculorum. Calathus cylindraceus, foliolis lanceolatis, acutis, imbricatis, strictis, superioribus successive longioribus, intimis prae-longis. Ligulae latae, apice multidentatae. Pappus longe stipitatus, simplex, niveus, mollissimus. Tota planta glaberrima, et glaucescens.

78. *HIERACIUM aureum*: scapo subunifloro; calathis hirsutis, foliis radicalibus obverse lanceolatis, dentatis, runcinatisque, glabris.

H. aureum Willd. Sp. pl. 3. part. 3. p. 1559. Scop. Carn. ed. 2. tom. 2. p. 104. Vill. Dauph. 3. p. 96. tab. 33. Jacq. Fl. Austr. 3. p. 53. tab. 297. Sav. Bot. Etr. 3. p. 116. Pollin. Fl. Veron. 2. p. 584. Gaud. Fl. Helv. 5. p. 119.

Leontodon aureum Sp. pl. 1122. Allion. Fl. Ped. 1. p. 209. n. 760. Re. Fl. Segus. p. 64.**

Taraxacum n. 57. Hall. Hist. stirp. indig. Helv. 1. p. 24. tab. 1. scapo bifloro.

Hieracium pumilum III. Column. Ecphr. 2. p. 29. ic. p. 31.

β calathis glabriusculis.

Hieracium Columnae A. *Tenor. Syll. pl. Fl. Neap. p. 398.**

Perenn. Reperi copiosissimum in suprema alpe *Tambura* Casferonianam versus. Filius legit in alpibus *Cavallo, Pisanino, et Sagro. v. v.*

Radix praemorsa, transversa, brevis, crassa, ex qua plures fibrae laterales descendunt. Folia omnia radicalia, glabra, iudunt obverse lanceolata, laxè dentata, vel runcinata, vel profunde, inaequaliterque pinnatifida, laciniis remotis, acuminatis, directione variis. Scapus decumbens, vel ascendens, teres, striatus, glaber, aut pubescens, aut apicem versus hirsutulus, ab uno ad octo pollices longus, solitarius, vel plures ex eadem radice, passim uniflorus, at vidi etiam bifidum, et biflorum, tumque folium lineare, longiusculum aderat ad bifurcationem. Bracteolae filiformes, huc illuc in longitudine scapi, praecipue prope florem. Flos terminalis. Calathus cylindraceus, foliolis paucis, lanceolato-linearibus, imbricatis, strictis, interioribus longioribus, omnibus atro-virentibus, plus minus hirsutis, setis saepe nigricantibus. Interdum aliquid albo-farinacei occurrit in apice scapi, et in ipso calatho. Ligulae aureae, subinde croceae, radiales extus rubidae. Pappus sessilis, simplex, ad lentem scaber, niveus, siccus plerumque sordidus, longitudine achenii. Planta mire polymorpha.

Varietas β, quae tantum distinguitur habitu denudato, subglabro, passim hic loci mihi occurrit inter speciem. Figura Columnae superius adhibita desumpta fuit ex planta Germanica a Fratre Gregorio Regiensi ad Columnam missa, optime exhibente speciem in statu maiore.

79. *ROBERTIA taraxacoides*: caespitosa, glabra; foliis pinnatifidis, runcinatisque, lobo impari majore, subdeltoideo; scapo unifloro.

R. taraxacoides *Spreng. Syst. veg. 3. p. 661. Lois. Deslong. Fl. Gall. ed. 2. tom. 2. p. 180, tab. 18. De Cand.*

Fl. Franç. 5. p. 453. DUBY. Bot. Gall. ed. 2. tom. 1. p. 305.

Seriola uniflora *Bivon. Cent. 2. p. 55., et Manip. 4. p. 38.*

Perenn. Legi in alpe *Tambura*. Florebat Julio. v. v.

Radix lignosa, crassa, passim ad collum soluta in plures surculos caespitosos. Folia omnia radicalia ad surculos, pin-

natifida, vel runcinata, segmento impari ampliore, deltoideo, vel ovato, laciniis lateralibus angustis, remotis, descendendo minoribus. Scapus solitarius, vel plures ex eodem caespite, decumbentes, assurgentes, ad summum quadri-quinquepollicares, passim breviores, teretes, striati, glabri, bracteolis linearibus huc illuc adpersi. Calathus cylindraceus, glaber, foliolis paucis, lanceolato-linearibus, latiusculis, strictis, ordine simplici, subinde apice sphacelatis. Ligulae luteae, radiales latiores, extus saepe rubentes. Pappus sessilis, ex setis inferne longe plumosis, ad lentem scaber. Paleae receptaculi lineares, acuminato-setaceae, elongatae, scariosae. Achenium striatum, scabrum. Aliqua villositas, vel pruina huc illuc interdum occurrit in herba, et calatho.

80. *CNICUS polyanthemus* Bert. *Amoen. Ital. p.* 41.

Bienn. Legi secus canalem, qui a lapidicinis *di Torrano* Carrariam excurrit. Florebat Augusto. *v. v.*

Mirum dictu! plantam hanc a botanicis haecenus vexari. Linnaeus in *Mant.* 1. p. 109. unam Romam patriam *Cardui polyanthemum* sui habuit; de planta Romana, quae stirpi Linnaeanae unice respondet, satis superque egi in *Amoen. ital.* l. c., et haec nostra ex apuanis locis eadem prorsus est. Verum Cl. Tenorius Syll. *Fl. Neap.* p. 415., rejecta planta Romana pro *Carduo polyanthemo* L., aliam, longeque diversam stirpem ex vallibus Jurassi huic substituit. An quia Schleicherus eodem *Cardui polyanthemum* nomine illam salutavit? Non video, cur tanti habenda sit Schleicheri auctoritas pro sistenda specie Linnaeana, ita ut, quae Linnaeus ipse statuit de *Carduo* suo, flocci sint facienda. Si quis autem adire velit spectatissimam Floram Helveticam Gaudinii, ibi plantam Schleicheri a Romana Linnaci probesejunctam reperiet, novoque *Cardui multiflori* nomine insignitam (*Gaud. Fl. Helv.* 4. p. 166.). Ego vero, cum ejus exemplar anno 1810. a Schleichero obtinuissem, jam ab eo tempore sub *Cardui Schleicheri* nomine in horto sicco posui, et haecenus asservo. Quod si Sprengelius plantam nostram pro *Cnicu pungenti* W. habendam statuit in *Syst. veg.* 3. p. 370. 371., respondebo, non liquere, cur nomen specificum Linnaeanum Willdenowiano nomini sit posthabendum, et minus adhuc liquere ex ipsius Sprengelii verbis l. c. de identitate stirpis

Willdenowianae ex Armenia cum Linnaeana ex agro Romano. Denique de differentia *Cnici pungentis* Biv. Sic. pl. Cent. 1. p. 26. n. 19. a planta nostra ex autoptico specimine certus sum.

ORDO POLYGAMIA SUPERFLUA.

81. *ARTEMISIA nitida*: suffruticosa, sericeo-argentea; pinnis foliorum inferiorum, foliisque superioribus anguste palmato-multifidis; racemo elongato, bracteato, floribus solitariis, semiglobosis, cernuis.

A. glacialis *Vitm. Sagg. p. 44.** excl. syn. *Jacq. Fl. Austr. 5. app. p. 46. tab. 35.?*

Suffr. Reperi copiosissimam in cristis summis alpis *Tambura* supra *i Bagmolli*, praecipue Cafferonianam versus. Vitmanus, et filius meus legerunt in alpe *Pizzo d' Uccello*, insuper filius etiam in *Pisanino* orientali. Florebat Julio. v. v.

Radix lignosa, crassa, simplex, vel parce ramosa. Ex ejus collo assurgit caespes surculorum ligneorum, decumbentium, a quibus prodeunt cauliculi annotini, teretes, tenues, declinati, vel ascendentes, vel erecti, passim simplicissimi, rarius superne ramosi, a duobus, tribusve ad quinque, aut sex pollices longi. Folia coadunata in apicibus surculorum perennantium, longe petiolata, impari-pinnata, pinnis palmatifidis, laciniis angustissimis, quatuor, quinque in quavis pinna. Folia ima cauliculorum annotinorum fere ejusdem formae, quo magis ascendunt, brevius petiolata, simpliciora, et apice tantum flabellato-palmatifida; suprema sessilia. Flores in racemo longo, spiciformi dispositi, solitarii, axillares, cernui, semiglobosi, inferiores inter se se remotiores. Bracteae imae foliis cauliculorum annotinorum similes, mediae minus fissae, supremae integerrimae, lineares. Pedicelli breves, una, alterave bracteola propria, integerrima, vel fissa instructi; supremi brevissimi. Calathus hemisphaericus, 20-30-florus, constans foliolis duplicis ordinis, imbricatis, externis ovato-lanceolatis, internis ovatis, omnibus obtusis, dorso sericeis, margine scarioso-membranaceis, fuscis. Corol-

lulae aureae, quinquedentatae, extus ad dentes plus minus villosae. Achenium angulatum. Receptaculum villosum. Tota herba sericeo-argentea, nitida. Odor aromaticus, gratus, intensus.

Huic valde affines *Artemisia glacialis* L., *Artemisia Mutellina* W., et *Artemisia spicata* W. Prima distinguitur foliis minus altius sectis, floribus grandioribus, dense capitatis, foliolis calathi late ovatis, flosculis 40-50. in quovis calathio. Haec optime exhibetur a Lamarekio in Illustr. tab. 695. fig. 2. Cum luxuriat, ludit flore uno, alterove longe pedunculato infra capitulum terminale, quem lusum perbelle refert *Absinthium alpinum candidum humile* Allion. Spec. Ped. 1. p. 169. n. 617. tab. 8. fig. 3. At hujus stirpis profecto non est *Artemisia glacialis* Jacq. Fl. Austr. app. pag. 46. tab. 35, licet huc passim trahatur; etenim figura Jacquini exhibet folia magis composita, et altius secta, flores dispositos in racemo longo, et laxo, minores, breviter pedunculatos, subcernuos, et foliola calathi angustiora.

Artemisia Mutellina W. praestat pinnis foliorum numerosioribus, altius sectis, villo minus stipato, floribus longe minoribus, oblongis, nonnullis, sed paucis, fasciculatis in apice cauliculorum, ramorumque, si qui sunt infra fasciculum, solitariis, longaeque pedunculatis, calathi foliolis multo angustioribus, corollulis citrinis, 12-14. in quovis calathio. Huic omnino respondet *Artemisia glacialis* Wulf. in Jacq. Collect. 2. p. 118. tab. 7. fig. 1. 2. 3., et *Artemisia rupestris* Allion. Fl. Ped. 1. p. 169. n. 615., ut habeo ex specimine autoptico. Praeterea cum macrior est, sistit veram *Artemisiam Mutellinam* Vill. Dauph. 3. p. 244. tab. 35., nec non plantam illam, cui Pona nomen fecit *Assenzio alpino* II. Mont. Bald. p. 218. fig. Willdenowius traxit ad hanc speciem figuram Florae Pedemontanae tab. 9. fig. 1., quae mihi dubia est ob flores sessiles, inaper-tos, in axillis foliorum floralium. Equidem Allionius in Fl. Ped. p. 169. n. 617. attulerat hanc eandem figuram ad lusum *Artemisiae glacialis* suae, errore profecto, si quid recte sentio. An illa potius pertinet ad *Artemisiam nitidam* nostram? Valde eam appropinquat habitu. Obstant tantum flores oblongi, minores, omnes prorsus sessiles. Num id tribuendum inflorescentiae adhuc imperfectae, qua stirps exhibetur?

Artemisia nitida mea inter duas praecedentes media. Gaudet floribus semiglobosis more *Artemisiae glacialis* L., at differt ab illa racemo elongato, spiciformi, laxo, foliolis calathi quidquam angustioribus, flosculi in calathio paucioribus, foliis inis magis compositis, pinnis altius fissis, et nitore magis argentino. Eadem distat ab *Artemisia Mutellina* W. floribus grandioribus, semiglobosis, nec oblongis, calathi foliolis latioribus, flosculis in calathio numerosioribus, aureis, racemo elongato, cujus flores omnes sunt alterni, sejuncti, breviter pedunculati, cernui.

Denique *Artemisia spicata* W. distinguitur a superioribus receptaculo nudo, foliis inferioribus passim biternatis, omnium laciniis, bracteisque latioribus, villo sericeo in sicca sordido. Haec est *Artemisia spicata* Jacq. Fl. Austr. 5. app. p. 46. tab. 34., *Absinthium alpinum spicatum foliis petiolatis, basi trifidis, caulinis pinnatis* Allion. Spec. 1. pag. 3. tab. 1. fig. 2., *Artemisia Boccone* Allion. Fl. Ped. 1. p. 169. n. 616. tab. 8. fig. 2., et *Artemisia eriantha* Tenor. Syll. Fl. Neap. p. 418. sive quamplurimum exemplarium autpticorum.

82. **GNAPHALIUM** *Stoechas*: suffruticosum; foliis linearibus; cauliculis annotinis virgatis; corymbo composito; calathis cylindraccis.

G. Stoechas Sp. pl. 1193. Bert. Amoen. Ital. p. 244. n. 70. Savi. Fl. Pis. 2. p. 257. non Bot. Etr.

G. angustifolium Savi. Bot. Etr. 3. p. 148.

G. italicum Roth. Cat. 1. p. 115. sive specim. a Cl. Prof. Bernhardi Erfurt.

Stoechas citrina Munting. Phyt. cur. pag. 46. fig. 242.

Suffr. Ubique occurrit in sylvis ad imas alpes Apuanas. Floret Julio, Augusto. v. v.

Suffrutex subpedalis. Cauliculi annotini numerosi, virgati, caespitosi. Folia linearia, margine revoluta, in siccis angustissima, fere filiformia. Flores in corymbo terminali, composito. Calathus cylindraccus, vel cyathiformis, pallide citrinus, nitidus, squamis ovatis, arete imbricatis, apice rotundatis, integris, vel sublaceris, supremis longioribus. Flosculi lutei, squamas calathi supremas aequantes. Tota herba incano-pubescentis, in aprico cum aliqua lutescentia. Olor fortis, ingratus. Agricolae, et pastores loci passim substernunt pecori in stabulis.

Figura Barrelierii Ic. 1125. huc a nonnullis allata evidenter pertinet ad *Gnaphalium angustifolium* Lamk. Enc. meth. 2. edit. de Pad. p. 737. n. 31, quod idem est ac *Helichrysum Fontanesii* Cambess. En. pl. insul. Balear. in Mem. du Mus. d' hist. nat. tom. 14. p. 270. tab. 17., et *Gnaphalium glutinosum* Ten. Syll. pl. Fl. Neap. p. 424.

Sprengelius ingentem peperit confusionem, cum in Syst. veg. 3. p. 469. n. 30. ad *Gnaphalium Stoechas* suum traxit *Gnaphalium crassifolium* Lamk., et *Gnaphalium ambiguum* Pers.; sub duobus hisce nominibus latet una eademque stirps, sive *Helichrysum Lamarckii* Cambess. l. c. p. 269. tab. 16., quod foliis latis, spathulatis, crassis longe recedit a *Gnaphalio Stoechade* juxta characteres, quos Linnaeus eidem tribuit in Sp. pl. p. 1193.

83. *GNAPHALIUM gallicum*: albo-floccosum; caule erecto, superne ramoso; foliis lineari-filiformibus, acuminatis; floribus glomeratis, axillaribus; calathis pyramidatis.

G. gallicum Willd. Sp. pl. 3. par. 3. p. 1895. Smith. Engl. Fl. 3. p. 417., et Engl. bot. tab. 2369. De Cand. Fl. Franç. 4. par. 1. p. 136. Allion. Fl. Ped. 1. p. 174. n. 632. Savi. Due Cent. p. 174., et Bot. Etr. 3. p. 152. Pollin. Fl. Ver. 2. p. 657.

Filago gallica Sp. pl. 1312. Bert. Lucubr. p. 15. n. 73. Sebest. et Maur. Fl. Rom. prodr. p. 285.* Gaud. Fl. Helv. 5. p. 256.

F. n. 156. Hall. Hist. stirp. indig. Helv. 1. p. 67.

F. umbellata major, tenui folio, filopari Bonann. Panph. tab. 41.

Gnaphalium minimum alterum nostras, *Stoechadis citrinae* foliis tenuissimis Pluk. Aln. p. 172. tab. 298. fig. 2.

Ann. Legi in sylvis inter verticem *Bruciana*, et vicum *Cageggi*. Florebat Augusto. v. v.

Folia angustissima, acuminato-subulata. Flores pauci in quovis glomerulo, sessiles, foliis involuerantibus multo breviores. Calathi conico-pyramidati, pauciflori, squamis acutis, margine, et apice scariosis, nitidis, coloris straminei, pallentis. Tota herba flocco incano subtomentosa.

84. *SENECIO erraticus* Bert. Amoen. Ital. p. 92., et p. 214., et Lucubr. p. 17. Pollin. Fl. Ver. 2. p. 691. Reich. Cent. 4. p. 45. n. 357. tab. 357. fig. 538.

Bienn., aut *perenn.* Filius legit ad scaturigines Frigidæ. Florebat Julio. v. s.

85. **SENECIO** *Doronicum*: caule simplici, paucifloro; calathis laxè calyculatis; floribus radiantibus; foliis dentatis, integrisque, inferioribus ovatis, petiolatis, superioribus lanceolatis.

S. *Doronicum* *Sp. pl.* 1222. *Willd. Sp. pl.* 3. par. 3. pag. 2006. *Jacq. Austr.* 5. app. p. 53. tab. 45. *Allion. Fl. Ped.* 1. p. 202. n. 736. *Pollin. Fl. Ver.* 2. p. 694. *Gaud. Fl. Helv.* 5. p. 300. *Schleich. Pl. sicca*.*

S. n. 67. *Hall. Hist. stirp. indig. Helv.* 1. p. 28.

S. n. 7. *Gerar. Fl. Gallopr.* p. 196. fig. 7.

Perenn. Filius legit in *Pisanino* septentrionali. Florebat Julio. v. s.

Folia simplicia, crassa, radicalia ovata, plus minus longe petiolata, basi cuneata, in petiolum decurrentia, subinde subcordata, quæ prima e radice prodeunt minora. Caulina inferiora ovato-oblonga, successiva brevius petiolata, superiora lanceolata, acuminata, sessilia, semiaimplexicaulia, supremaque lanceolato-linearia, acuminato-subulata. Omnia subtus albido-pubescentia, vel albido-floccosa, supra sæpe glabra, et nitida; variant vel insigniter, argute, et inæqualiter dentata, vel obsolete dentata, vel aliqua parte dentata, reliqua integerrima, vel suprema tota integerrima. Caulis teres, striatus, aut sulcatus, erectus, a tribus quatuorve pollicibus ad sesquipedem longus, albo-pubescentis, vel albo-floccosus, nunc simplicissimus, uniflorus, nunc apice solutus in 2-4 ramos indivisos, unifloros. Flos medioeris, subinde grandis. Calathi foliola linearia, acuminata, duplicis ordinis, interiora longiora, exteriora laxa, omnia pubescentia. Corollulæ luteæ, vel crocæ; radiales oblongæ, striatæ, apice obsolete tridentatæ; discoideæ quinquefidæ, sæpe apice luridæ. Achenium lineare, compressum, striatum. Pappus sessilis, simplex, multisetus, nivens, ad lentem scaber. Planta hic quoque loci polymorpha.

86. **INULA** *odora*: villosa; foliis radicalibus ovato-oblongis, caulinis sessilibus, cordato-lanceolatis, auriculis breviter decurrentibus; caule simplici; corymbo paucifloro.

I. *odora* *Sp. pl.* 1256. *Willd. Sp. pl.* 3. par. 3. pag. 2089. *Savi. Due cent.* p. 179., et *Bot. Etr.* 3. p. 89. *Bivona-*

-*Bern. Sic. pl. cen. 3. p. 44. Sebast. et Maur. Fl. Rom. prodr. p. 288.* Moris. Stirp. Sard. elench. fasc. 1. p. 28.**

*Aster odorus Allion. Fl. Ped. 1. p. 197. n. 713.**

*Incensaria Caesalp. De plant. lib. 12. cap. 31. p. 496.**

Asteris altera species Apula an Baccharis Column. Ecphr. 1. p. 251. fig. p. 253.

Baccharis minor Italica flore Asteris luteo Barel. Ic. 1145.

Perenn. Legi in via inter Massam, et vicum Fornole, filius ad scaturigines amnis Frigidæ. Florebat Julio. v. v.

Caulis erectus, striatus, sulcatus, villosus, etiam bi-tripedalis, simplex, apice solutus in corymbum pauciflorum. Folia radicalia ovato-oblonga, petiolata, rosulam ad terram facientia, venoso-reticulata, rugosa, prae caulinis grandia; caulina alterna, sessilia, cordato-lanceolata, auriculis brevi tractu in caulem adnato-decurrentibus. Folia omnia denticulis minutissimis, remotis instructa, plus minus villosa, aut pubescentia, praecipue subtus, apice obtusiuscula cum mucronulo. Calathus villosissimus, foliolis linearibus angustissimis, acuminato-subulatis. Corollulae aureae. Ligulae radiales plurimae, angustae, apice dentatae. Flosculi disci numerosissimi, acute quinqueidentati. Stigmata bipartita. Achenium sursum pilosum, coronatum marginulo membranaceo multidentato, intus pappo sessili, simplici, pauciseto. Herba odora. Villositas ejus albida.

Genus forte novum, quod *Incensaria* jure cum *Caesalpinio* dicendum.

87. *PYRETHRUM ceratophylloides*: glabrum; foliis infimis longe petiolatis, subbipinnatifido-flabellatis, supremis sessilibus, pinnatifidis, omnium laciniis linearibus acutis; caule unifloro.

P. ceratophylloides Willd. Sp. pl. 3. par. 3. p. 2144. Allion. Fl. Ped. 1. p. 190. n. 686. tab. 37. fig. 1. De Cand. Fl. Franç. 4. par. 1. p. 179. n. 3207.*

Perenn. Filius copiose reperit in Pisaniño orientali, et septentrionali. Florebat Julio. v. s.

Caulis ascendens, vel erectus, teres, striatus, etiam pedalis, simplex, uniflorus, superne nudus. Folia radicalia, et caulina ima longe petiolata, subbipinnatifido-flabellata, quae prima prodeunt, minora. Folia caulina his illico succeden-

tiâ sessilia, apice subbipinnatifido-, vel pinnatifido-flabellata, lateribus utrinque remote pectinata, laciniis inferioribus decreescentibus; in omnibus hisce foliis segmentum impar subtrisetum. Folia caulina suprema sessilia, remote pinnatifida, laciniis superioribus decreescentibus. Omnium foliorum lacinae lineares, angustae, inferiorum acutae, vel acutiusculae, superiorum acuminatae. Flos grandis, fere *Chrysanthemi atrati* L. Calathus hemisphaericus, squamis oblongo-lanceolatis, arcte imbricatis, dorso viridibus, margine membranaceo-scariosis, et fusco-nigris. Ligulae radiales albae, ovato-oblongae, striatae, apice tridentatae, disco multo longiores. Flosculi disci lutei, quinquefidi. Achenium coronatum margine albo membranaceo, lacero, hinc magis producto. Tota planta glabra.

88. *BELLIS perennis* δ : caule ascendente; foliis spathulatis, serratis; pedunculis axillaribus, terminalibusque, elongatis.
B. perennis δ *De Cand. Fl. Franç. 4. par. 1. p. 185.*
B. hybrida *Tenor. Syll. plant. Flor. Neap. p. 436. n. 3.**
B. minor *Camer. Epitom. p. 655. fig.*

Perenn. Legi in superiore *Tambura*. Florebat initio Augusti.
v. v.

Radix perennis, collo multiceps. Caules crassiusculi, caespitosi, subinde ramosi, ascendentes. Folia ovato-spathulata, vel oblongo-spathulata, longe petiolata, parce, remote, et argute serrata, apice rotundata, obtusa, integerrima. Pedunculi axillares, et terminales, elongati. Herbae hirsuties varia.

Magnitudine partium media inter speciem, sive *Bellidem perennem* \approx L., et varietatem nostram \approx *Amoen. Ital.*, sive *Bellidem sylvestrem* Cyrill. Non infrequens in Italia nunc in planitie, nunc locis collinis, nunc in editis montium. Habitu perenni, caule crassiore, foliis oblongis, pedunculis longioribus, et flore majore cito distinguitur a *Bellide annua* L. Si quis haec perpendat, facile dignoscet, figuram Camerarii a me superius allatam non esse *Bellidis annuae*, vel ejus varietatum, ut quidam malunt.

ORDO POLYGAMIA FRUSTRANEA.

89. *CENTAUREA nigra* β : floribus radiantibus.

C. nigra β *Smith. Engl. Fl.* 3. p. 465. excl. syn. Hall.

C. nigrescens *Comoll. Prodr. Fl. Com.* p. 168.* *Pollin. Fl. Veron.* 2. p. 722. excl. syn. Willd.

C. Jacea *Sebast. et Maur. Fl. Rom. prodr.* p. 297.* excl. syn.

Jacea nigra pratensis, latifolia *Zannich. Venet.* p. 144. tab. 206. fig. 2.

Perenn. Legi in alpe *Tambura*, et *Massae* ad radices montis *Bruciana* l. d. *Castagnetolo*. Florebat Augusto. v. v.

Folia inferiora petiolata, nunc ovata, integra, nunc trifida, vel quinquefida, segmento impari ovato, maximo; reliqua folia sessilia, indivisa, ovata, vel lanceolata, remote denticulata, aut serrulata, aut huc illuc integerrima, subinde etiam tota integerrima, praecipue suprema. Calathi foliola arete imbricata terminantur squamula trigono-cuspidata, exquisite ciliata, fusca, vel nigricante; sed quae suprema sunt, gerunt squamam subrotundam, ciliatam, aut dentatam. Corollulae radii multo grandiores corollulis disci, unde flores dicuntur radiantes. Haec varietas frequentissima in universa Italia locis demissis, nec tamen deest locis alpinis, ubi sit longe humilior. Quam legi in alpe *Tambura*, erat caule vix tripollicari.

Centaurea nigrescens *W.*, cujus exemplar obtinui ex Helvetia sub nomine *Centaureae transalpinae*, differt certissime ab hac varietate foliis caulinis superioribus longioribus, basi utrinque inciso-pectinatis, reliquo margine crebrius serrulatis, vix supremis integerrimis, praeterea foliolis inferioribus calathi terminatis squama multo brevius ciliata, superioribus vero squama leviter lacera, seminibusque nudis.

90. *CENTAUREA montana* *L. Bert. Anoen. Ital.* p. 195. n. 261.

Perenn. Legi in alpe *Piano de' Santi* supra vicum *Fornole*, deinde in rupibus montanis inter verticem *Bruciana*, et vicum *Cageggi*, et in alpe *Tambura* prope verticem *la Preta*. Filius reperit in alpibus *Cavallo, Pisanino, et Sagro*. Florebat Julio. v. v.

In omnibus hisce alpebus alia individua erant ciliis calathi nigris, alia albis; item ludebant foliis sinuatis, integerrimisque.

CLASSIS GYNANDRIA.

ORDO MONANDRIA.

91. *ORCHIS globosa*: spica globosa, densa; petalis lanceolatis, acuminatis, acumine superne latiusculo, obtuso; labio trifido, lacinia media erosa; cornu dependente, ovariis brevior.

O. globosa *Sp. pl.* 1332. *Willd. Sp. pl.* 4. par. 1. p. 14. *Jacq. Fl. Austr.* 3. p. 56. tab. 265. *Allion. Fl. Ped.* 2. p. 145. n. 1821. *Savi. Bot. Etr.* 3. p. 167. *Gaud. Fl. Helv.* 5. p. 427. *Pollin. Fl. Veron.* 3. p. 5. *Lois. Deslongch. Fl. Gall. ed. 2. tom. 2. p. 263.* Reich. Cent.* 6. p. 5. n. 562. tab. 562. fig. 767.

O. n. 1272. *Hall. Hist. stirp. indig. Helv.* 2. p. 153. tab. 27. fig. 1-7.

O. n. 17. *Segui. Veron.* 2. p. 129. tab. 15. fig. 12.

Perenn. Filius legit in *Pisanino* septentrionali. Florebat Julio. v. s. Habui quoque ex proximis montibus Lucensibus ad balnea a Rev. LYSONS.

Spica globosa, valde condensata, subinde acuta, floribus semper numerosis. Bracteae lanceolatae, acuminato-setosae, ovarium subaequantes. Corolla parva, rosea, interdum subresupinata. Petala tria exteriora patentia, aequalia, lanceolata, longe acuminata, acumine superne paululum dilatato, obtuso. Opercula lanceolata, acuta, conniventia, petalis quidquam breviora. Labium trifidum, punctis saturatoribus supra variegatum, laciniis angustis, media paullo latiore, plus minus erosa, emarginataque. Cornu dependens, recurvulum, ovario $\frac{1}{2}$, vel $\frac{1}{3}$ brevius. Caulis circiter sesquipedalis. Bulbi infraradicales duo, ovati.

92. *ORCHIS ustulata* L. *Bert. Amoen Ital.* p. 197. n. 268.

Perenn. Legi locis montanis inter verticem *Bruciana*, et vicum *Cageggi*. Florebat Julio. v. v.

93. *OPHRYS aranifera* *W. Bert. Amoen. Ital. p. 201. n. 276.*
Perenn. Dedit GUIDONIUS lectam in Tambura. *v. s.*
94. *EPIPACTIS rubra*: floribus erectis; labio lanceolato, acuminato, nervis prominentibus, undulatisque striato; bracteis inferioribus ovario pubescente longioribus.
E. rubra Willd. Sp. pl. 4. par. 1. p. 86. Smith. Engl. Fl. 4. p. 45. Allion. Fl. Ped. 2. p. 153. n. 1857. Pollin. Fl. Veron. 3. p. 36. Gaud. Fl. Helv. 5. p. 471.*
Serapias rubra L. Syst. nat. ed. 12. tom. 2. p. 594. n. 7. Engl. bot. tab. 347.
Elleborine n. 1299. Hall. Hist. stirp. indig. Helv. 2. p. 156. tab. 42. fig. 1-4. Fl. Dan. tab. 345.
E. recentior. sexta Chus. Hist. pl. lib. 2. p. 273. fig.
Elleborine montana minima Bolognese Zanon. Descriz. di alc. piant. nuov. pag. 2. fig. pag. 6. ruditer valde.
Perenn. Dedit GUIDONIUS lectam in Tambura, ubi floret Julio. *v. s.*
- Folia ensiformia, striata, inferiora obtusa. Flores grandes, rosei. Petala tria ovato-lanceolata, vel lanceolata, acuminata, operculis paulo longiora. Labium ejusdem formae, ex roseo-albens, nervis undulatis, prominulis disco striatum. Ovarium puberulum. Bractea inferiores ovario longiores. Stirps mihi obvia in pluribus Italiae plagis, etiam in sylvis Bononiensibus.

ORDO HEXANDRIA.

95. *ARISTOLOCHIA rotunda*: foliis subsessilibus, cordato-ovatis, integerrimis, obtusis; floribus solitariis, axillaribus; corollae labio oblongo, retuso.
A. rotunda. Sp. pl. 1364. Willd. Sp. pl. 4. par. 1. p. 162. Savi. Fl. Pis. 2. p. 306., et Bot. Etr. 4. p. 102., et Mat. med. veg. Tosc. p. 16. tab. 22. Sebast. et Maur. Fl. Rom. prodr. p. 315. Pollin. Fl. Veron. 3. p. 40.
A. rotunda I. Chus. Hist. pl. lib. 4. p. LXX. fig.
Aristolochia rotunda Matth. ed. Valgr. ann. 1585. tom. 2. p. 684. fig.
Perenn. Dedit GUIDONIUS lectam in viciniis di Caneparo in-

ter Massam, et vicum *Fornole*. Florebat Junio. v. s.
 Flores nunc excedunt folia, nunc foliis breviores. Corollae
 tubus albido-lutescens; labium oblongum, atro-rubrum.
 Folia brevissime petiolata.

CLASSIS MONOECIA.

ORDO TETRANDRIA.

96. *URTICA hispida*: tota dense hispidissima; foliis inferioribus cordato-ovatis, superioribus angustatis, serratis omnibus; spicis axillaribus, densifloris.

U. hispida De Cand. *Fl. Franç.* 5. p. 355.

Ann. Legi in alpe *Tumbura* ad fimeta pastorum supra *i Campaniletti*. Florebat Julio. v. v.

Tota planta dense, et valde hispida. Folia omnia serrata, semper longiora, quam lata, inferiora cordato-ovata, superiora cordato-lanceolata, magis elongata. Spicae sessiles, axillares, hispidissimae, densiflorae, inferiores folio suo multo breviores. Habeo quoque ex Baldo, ex Summano, et ex Corsica.

Urtica dioica L. possidet caulem longe minus hispidum, spicas graciliores, longiores, laxifloras, stimulis denudatas, nec hispidissimas, ut in nostra, cui tamen valde affinis; an altera alterius varietas ex loco?

Sunt, qui confundant *Urticam hispidam* De Cand. cum *Urtica atrovirente* Req., sive cum *Urtica grandidentata* Mor., quae prorsus eadem cum planta Requiennii. At ex speciminibus tum *Urticae hispidae*, tum *Urticae atrovirentis* in Corsica lectis, et a Ponzolzio obtentis affirmare possum, harum novissimam distare a prima foliis omnibus, aut saltem inferioribus, magis latis, quam longis, grandius, et altius dentatis, petiolo multo longiori suffultis, et ex sinu cordato basi cuneata in petiolum decurrentibus, habitu grandiore, laxius hispido, stimulis longioribus, et rigidioribus.

ORDO POLYANDRIA.

97. *QUERCUS Cerris*: foliis sinuato-pinnatifidis, basi angustatis, lobis dentatis, mucronatis; cupulis hemisphaericis, crinitis; glandibus oblongis, obtusis.

Q. Cerris Sp. pl. 1415. Willd. Sp. pl. 4. par. 1. p. 454.
Sav. Trat. degli alb. ed. 2. tom. 1. p. 172.* Pollin.
Fl. Veron. 3. p. 127.* Allion. Fl. Ped. 2. p. 190. n.
1936.

Q. Cerris α , β De Cand. Fl. Franç. 3. p. 311.

Q. crinita α , γ Lamk. Enc. meth. ed. de Pad. tom. 1.
par. 2. p. 710. n. 4.

Q. Plinii majore et minore glande Lob. Icon. par. 2. p. 156.
Aegilops sive *Cerris* majore, et minore glande Dod. Pempt.
p. 831.

Arb. Reperi in sylvis inter verticem *Bruciana*, et vicum *Ca-*
geggi. v. v.

Rami, et folia juniora pubescunt; folia seniora utrinque gla-
bra. Caeterum folia basi angustata, pinnatifida, variegue
sinuata, laciniis, dentibusque apice mucronulatis. Cupula
crinita squamis subulatis, longis, viridibus. Glaus oblonga,
obtusa, cupulam multo excedens, varians magnitudine, saepe
grandis.

Hæc species in sylvis caeduis humilis occurrit, at in sylvis
annosis vidi expansam in arbores ingentes. Lignum fragi-
lius ligno *Quercus Roboris* L., nec præstans opere ti-
gnario, vel navali. Glans minus grata suibus. *Quercus Pli-*
nii glande majore Lob. Ic. par. 2. p. 156., et *Aegilops*
sive Cerris majore glande Dod. Pempt. p. 831. omnino
pertinent ad hanc nostram, nec ad *Quercum Aegilopen-*
L., ut quidam malunt. Hæc de re sufficiat inspicere figu-
ram cupulae *Quercus Aegilopsis* L., quam bene exhibet Joa-
nes Bauhinus Hist. pl. 1. lib. 7. p. 77. sub nomine *Cer-*
ri glans, *Aegilops Aspris*. Quare idem Bauhinus rectissi-
me ad hunc locum observat, figuras Lobelii a nobis su-
perius allatas vix differre inter se, et lusum naturæ, seu va-
rietates unius ejusdemque speciei potius sistere, quam plan-
tas specie diversas repræsentare.

CLASSIS CRYPTOGRAMIA.

ORDO STACHYOPTERIDES.

98. *LYCOPodium Selago*: caule erecto, dichotomo, fastigiato, coadunato; foliis lanceolato-linearibus, octofariis, dense imbricatis, erecto-patulis.

L. *Selago* *Sp. pl.* 1565. *Willd. Sp. pl.* 5. *par.* 1. *pag.* 49. *Smith. Engl. Fl.* 4. *p.* 333., *et Engl. bot.* 4. *tab.* 253. *Fl. Dan. tab.* 104. *Schk. Krypt. Gew. p.* 160. *tab.* 159. *Sturm. Deutsch. Flor. Crypt. Heft 5. Web. u. Mohr. Taschenb. p.* 51. *tab.* 1. *fig.* 4. *Allion. Fl. Ped.* 2. *p.* 290. *n.* 2423. *Savi. Bot. Etr.* 3. *p.* 6. *Pollin. Fl. Vcron.* 3. *p.* 267.*

L. *n.* 1716. *Hall. Hist. stirp. indig. Helv.* 3. *p.* 19.

Selago vulgaris Abietis rubrae facie *Dill. Hist. musc. p.* 435. *tab.* 56. *fig.* 1.

Muscus terrestris abietiformis *Moris. Oxon. par.* 3. *p.* 624. *n.* 9. *sect.* 15. *tab.* 5. *fig.* 9.

Perren. Legi in suprema *Tambura* locis herbidis *Cafferonianam* versus. Fructificabat *Julio. v. v.*

Planta circiter spithamea. Rami stricti, una vel secunda vice divisi, coadunati, fastigiati. Folia lanceolato-lineararia, acuminata, dorso subearinata, supra concaviuscula, laete, vel flavido virentia, nitida, nudis oculis integerrima, at sub fortiori lente margine, carinaque dorsali tenuissime crenulata. Conceptacula reniformia in axillis foliorum superiorum.

ORDO FILICES.

99. *CYSTEIA alpina*: frondibus bipinnatis, pinnulis remote pinnatifido-incisis, laciniis alternis, linearibus, apice emarginatis; soris distinctis.

Aspidium alpinum *Willd. Sp. pl.* 5. *par.* 1. *pag.* 282.

Schk. Krypt. gew. p. 60. *tab.* 62. *z.* tantum. *Sturm. Deutschl. Flor. crypt. heft* 11.

A. fragile δ *Pollin. Fl. Veron.* 3. p. 284.*

Polypodium alpinum *Allion Fl. Ped.* 2. p. 237. n. 2409.

P. n. 1709. *Hall. Hist. stirp. indig. Helv.* 3. p. 15.

Filicula alpina crispa *Segui. Veron. Suppl.* p. 5. tab. 1. fig. 3.

Perenn. Legi in alpe *Tambura* prope casas pastorum supra *i Campaniletti*, tum in suprema crista *Casseronianam* versus. Filius reperit in alpe *Cavallo*, et in *Pisanino* septentrionali. Fructificabat Julio. v. v.

Stipes basi tantum paleis brunneis adpersus. Frons alterne bipinnata, forma oblonga, utrinque decrescente, at superne magis producta, et acuminata. Costae secundariae gerunt pinnulas foliaceas, alternas, remotas, pinnatifidas, laciniis angustis linearibus, alternis, apice emarginatis, dentibus obtusis, vel acutis. Nervus medius pinnularum saepe flexuosus, dichotomus, prominens in pagina inferiore, dum in pagina superiore eidem respondet sulcus linearis, dirimens pinnulas, divisionesque ejus. Sori semper distincti. Indusium membranaceum, cyathiforme, superne dehiscens, ore acute fimbriato, in indusiis supremis integerrimo, acuminato. Una tantum vice vidi pinna primarias oppositas.

Retuli ad novum genus *Cystae* a Smithio in *Engl. Fl.* 4. p. 297. adhibitum, sub quo stirpes exhibentur huic nostrae maxime affines.

100. *ASPLENIUM septentrionale*: fronde inferne nuda, superne subtrifida, foliolis linearibus, apice argute laciniatis.

A. septentrionale *Willd. Sp. pl.* 5. par. 1. pag. 307. *Smith. Engl. Fl.* 4. p. 308. , et *Engl. bot. tab.* 1017. *Schk. Krypt. gew.* p. 62. tab. 65. *Savi. Bot. Etr.* 3. p. 21. *Pollin. Fl. Ver.* 3. p. 285.*

Acrostichum septentrionale *Sp. pl.* 1524. *Allion. Fl. Ped.* 2. p. 288. n. 2415. *Surm. Deutsch. Fl. crypt. heft* 5.

A. n. 1714. *Hall. Hist. stirp. indig. Helv.* 3. p. 17.

Holostium alterum, *Filix saxea* *Tragi Lob. Ic.* 47.

Filix saxatilis *Tragi J. Bauh. Hist.* 3. lib. 37. p. 747.

Perenn. Legi *Massae* ad radices montis *Bruciana* supra *Castagnetolo*. Habui quoque a *BOTTARIO* lectum *ad Azzano* retro *Serravezza* sub alpe *l'Altissimo*. Fructificabat Julio. v. v.

Frondes suffultae stipitibus tenuibus, erectis, basi nigrescentibus, tri-quadripollicaribus, superne bifidis, vel trifidis, qui stipites ex eadem radice numerosi, caespitosi. Foliola solitaria in apice divisionum stipitis, linearia, angusta, acuminata, apice plus minus argute incisa, subtus undique tecta soro continuo, qui demum, indusiis deliscentibus, latitudinem folioli excedit.

101. *PTERIS aquilina*: fronde tripinnata, pinnulis inferioribus pinnatifidis, successivis basi auriculatis, summis indivisis.

P. aquilina *Sp. pl.* 1533. *Willd. Sp. pl.* 5. par. 1. pag. 402. *Smith. Engl. Fl.* 4. p. 318. , et *Engl. bot. tab.* 1679. *Schk. Krypt. gew.* p. 87. tab. 95. *Sturm Deutsch. Fl. crypt. heft 1.* *Allion. Fl. Ped.* 2. p. 283. n. 2391. *Pollin. Fl. Veron.* 3. p. 290. *Savi. Bot. Etr.* 3. p. 24. , et *Mat. med. veg.* pag. 8. tab. 56.

Filix n. 1688. *Hall. Hist. stirp. indig. Helv.* 3. p. 7.

Felce femina *Matth. ed. Valgr. an.* 1585. tom. 2. p. 1353.

Perenn. Copiosissima in omnibus sylvis ad imas alpes Apuanas, ubi fere nunquam fructificat. v. v.

Maxima filicum Italicarum.

ORDO MUSCI.

102. *SPHAGNUM latifolium*: caule ramoso, ramis recurvatis, cuspidatis; foliis ovatis, oblongisque, obtusis.

S. latifolium *Spreng. Syst. veg.* 4. par. 1. p. 147. *Pollin. Fl. Ver.* 3. p. 297.* *Savi. Bot. Etr.* 3. p. 27. *Schleich. Pl. sicc.**

S. palustre *z Sp. pl.* 1569. *Fl. Dan. tab.* 474. bene.

S. obtusifolium *Schk. Deutsch. Krypt. gew. erst heft* p. 13. tab. 5. medioeris.

Muscus palustris in ericetis nascens *Vaill. Bot. Paris.* p. 139. n. 25. tab. 23. fig. 3. bene.

Sphagnum n. 1724. *Hall. Hist. stirp. indig. Helv.* 3. p. 23.

S. palustre molle deflexum, squamis cymbiformibus *Dill. Hist. musc.* p. 240. tab. 32.

Perenn. Legi in sylvis retro *Serravezza* prope alpem l'*Altissimo* loco humenti. v. v.

Herba mollis, fere gossypina, albo-virens. Folia ovata, vel ovato-oblonga, semper obtusa, concava, undique imbricata, avenia, integerrima, sub vitro pulchre reticulata a cellularum partitionibus, suprema in ramis successive angustata, et longiora. Rami arcu facto recurvati, apice gracilescentes, longe cuspidati.

Haec species aliam quoque induit faciem, scilicet gerit ramos aequae crassos, vix acutos, horizontales, vel recta deflexos, foliaque magis uniformia. In hoc statu sequentia synonyma, figuraeque eam sistunt, scilicet *Sphagnum latifolium* Engl. bot. tab. 1405., *Sphagnum obtusifolium* Sturm. Deutschl. Fl. Crypt. heft 12., *Sphagnum helveticum* Schk. Deutschl. crypt. gew. erst heft p. 12. tab. 5., *Sphagnum condensatum* Schl. Pl. sicc., *Muscus palustris in ericetis nascens floridus, noster* Pluk. Phyt. tab. 101. fig. 1.

ORDO LICHENES.

103. *LECANORA crassa*: thallo suborbiculari, squamoso, supra olivaceo-viridi, intus niveo, squamis imbricatis, lobato-crenatis, irregularibus, undatis; apotheciis rotundis, subtumidis, rufis, initio margine thallode tenni.

L. crassa Ach. Syn. p. 190., et *Lich. univ.* p. 413. *Sibth. et Smith. Prodr. Fl. Graec.* 2. p. 309. *Savi. Bot. Etr.* 4. p. 200.

Parmelia crassa Spreng. *Syst. veg.* 4. par. 1. p. 292. n. 150.
Lichen crassus Engl. bot. tab. 1893.

L. laqueatus Wulf. in *Jacq. Collect.* 3. p. 109. tab. 5. fig. 2.

L. caespitosus Vill. *Hist. des plant. de Dauph.* 3. p. 976. tab. 55. *Bell. App. ad Fl. Pedem. in Mem. de l'Academ. de Tur.* 5. p. 269.

L. pulmonarius, saxatilis, farinaceus, foliis brevibus, inferne albis, desuper e cinereo viresecentibus, receptaculis florum rufis *Mich. Nov. pl. gen.* p. 94. ord. 30. n. 2. tab. 51. fig. 2.

Perenn. Legi ad rupes marmoreas in alpe *Tambura. v. v.*

Thallus crustaceus, sat crassus, in orbem plus minus regularem, et amplum expansus, supra olivaceo-virens, subtus

brunneus cum aliqua albedine, intus albissimus. Apothecia initio margine thallope tenui, integerrimo cincta, qui margo demum evanescit. Eadem senio saepe ex rubro nigricant.

104. STRICTA *sylvatica*: thallo foliaceo, fusco-olivaceo, corrugato-scribiculo, saepe granuloso, laciniis difformibus, inciso-lobatis, margine laceris, subtus vellere fulvo; cyphellis urceolatis; apotheciis marginalibus.

S. *sylvatica* *Ach. Syn. p. 236.*, et *Lich. Univ. p. 454. Pollin. Fl. Ver. 3. p. 463.* Spreng. Syst. veg. 4. par. 1. pag. 302. n. 1.*

Peltigera sylvatica *Sturm. Deutschl. Fl. crypt. Heft. 1.*

Lichen sylvaticus *L. Syst. nat. ed. 12. tom. 2. p. 712.*

Bell. App. ad. Fl. Ped. in Mem. de l'Accad. de Tur.

5. p. 273. Wahlenb. Fl. Suec. 2. p. 823. Wulf. in Jacq.

Collect. 4. p. 258. tab. 12. fig. 2.

L. n. 1987. Hall. Hist. stirp. indig. Helv. 3. p. 85.

L. pulmonarius, saxatilis, fusco-rufus, receptaculis florum albidis Mich. Nov. pl. gen. p. 84. ord. 11. tab. 43.

Lichenoides polyschides villosum, et scabrum, pelvis parvis Dill. Hist. musc. p. 199. tab. 27. fig. 101.

Perenn. Reperi copiosam supra terram muscosam in castaneis adscensus ad vicum *Autona. v. v.*

Thallus foliaceus, recens supra brunneo-virens, seu mavis fusce olivaceus, crebre corrugato-lacunosus, plus minus adspersus granulis conglomeratis, minutis, interdum numerosissimis, et fere totum thallum tegentibus, concoloribus, quae forte soredia, ambitu inaequaliter sinuatus, lobatusque, margine erodus, laciniis quidquam undatis, ascendentibus. Siccus fit cinereus, vel cinereo-fulvus, granulis fuscis; subtus tegitur vellere brevi, stipato, fulvo, vel colore fomitis igniarii in planta viva, ejusdem coloris, at pallidioris in siccis. Inter hoc vellus disperguntur cyphellae minutae, urceolatae, margine crassiusculo, subinde paulo grandiores, et magis explanatae, sive disciformes, intus glabrae, in statu vivo, et humenti fusco-pallidae, nitidulae, in statu sicco albicantes. Apothecia decerant in exemplaribus nostris.

Vidi specimina aliis locis lecta thallo in lacinias angustiores secto, granulis paucissimis adsperso, minus corrugato-lacu-

noso, minus lacero in ambitu, peltisque marginalibus instructo.

105. *LEPRARIA chlorina*: thalli subiculo panneo tenuissimo, pulvinulato, granulis tegentibus intense viridi-aureis.

L. chlorina *Engl. bot. tab.* 2038.

L. chlorina β *Ach. Syn. p.* 330., et *Lich. univ. p.* 663.

Sporotrichum Pulveraria *Link. in Willd. Sp. pl.* 6. par.

1. p. 11.

Perenn. Reperi in rupibus calcariis sylvarum retro *Serravezza* sub alpe *l' Altissimo. v. v.*

Thallus irregularis, late effusus, plus minus contignus, vel interruptus, constans subiculo tenuissimo, panneo, interrupto-filamentoso, sordide albenti, in pulvinulos difformes effigiato, toto tecto granulis minutissimis, pulchre flavo-aureis cum aliquo virore, qui color persistit in lichene sicco.

Fabrica pulvinulorum subiculi ad lentem fortiorem tantum detegenda. Haec bene respondet figurae 1. B. tab. 1. *Ach. Met. lich.*, at color granulorum non idem, qui aurantiacus, nec viridi-aureus, in figura *Acharii* exhibetur. Lichen noster refert pulverem effusum, glomerulosum, viridi-flavissimum.

ORDO FUNGI.

106. *AGARICUS caesareus*: pileo nudo, margine striato, lamellis flavis; stipite farcto, volva secedente campanulato-lacera, laxa.

A. caesareus *Fries. Syst. mycol. v. p.* 15. *Allion. Fl.*

Ped. 2. p. 339. n. 2673. *Pollin. Fl. Veron. 3. p.* 699.

A. aurantiacus. Bull. Champ. de la France tom. 2. p. 666.

tab. 120. De Cand. Fl. Franç. 2. p. 209. n. 562. $\alpha.$ $\beta.$

Amanita caesarea Pers. Syn. fung. p. 252.

A. aurantiaca Pers. Syn. fung. p. 252., et *Trait. sur les champ. comest. p.* 174. *tab. 1.*

A. n. 2430. Hall. Hist. stirp. indig. Helv. 3. p. 170.

Boletus Plin. Nat. hist. lib. 22. cap. 22. edit. Ald. an.

1559. *p.* 599. *Caesal. De plant. lib. 16. cap. 41. p.* 616.

Elvela Ciceronis *Battar. Fung. agr. Arim. hist. p. 27. tab. 4. fig. C.*

Fungus planus, orbicularis, aureus *Mich. Nov. pl. gen. p. 186. tab. 77. fig. 1.*

Ann. Copiose in omnibus castaneis Apuanis post pluvias aestivas, et autumnales. *v. v.*

Fungus initio totus ocluditur intra volvam, quo in statu dicitur *Uovolo*, deinde, volva disrupta, expanditur, tuncque *Boleto* vulgo audit. Volva extus alla, intus ex albo flavida, discissa ab evoluto fungo ampla, campaniformis, irregulariter lacera. Stipes teres, fartus, flavus, supra anulum tenuiter striatus. Annulus membranaceus, crassus, latus, stipiti concolor, facie superiore striatus. Pileus initio valde convexus, margine inflexo, deinde paulatim planior, senio planissimus, circa oram semper striatus, supra nudus, colore aurantio-miniaceo suffectus, subinde adpersus uno alterove fragmento volvae superstitis. Lamellae crebrae, flavae, inaequales duplici, vel triplici serie.

Fungus iste mole plurimum variat, subinde amplissimus, quod tamen raro. Esu profecto innocuus, dummodo incorruptus, nec nimia pluvia fatiscens, passim opimi cibi habitus, et expetitus. Apud incolas, et in tota Liguria praediligetur tostus in pruna, olivo, pipere, allio, et petroselino conditus.

Nullum habemus exemplum de venenata hujus fungi natura.

Quod si iumento exemplo a Plinio in crimen adductus, eo quod venenum Tiberio Claudio principi per hanc occasionem a conjuge Agrippina datum, id tantum ostendit, hoc facto illam cum fungo venenum miscuisse, ut terris venenum alterum, sibi que ante omnes, Neronem suum daret.

107. *BOLETUS edulis*: pileo convexo, castaneo, carne crassa, alba, immutabili; poris minutis, teretibus, junioribus clausis, albidis, senio apertis, cervinis; stipite interne incrassato.

B. edulis Pers. Syn. fung. p. 310., et Trait. des champ. comest. p. 230. Fries. Syst. mycol. 1. p. 392. Bull. Champ. de la France tom. 1. p. 322. tab. 60., et tab. 494. De Cand. Fl. Franç. 2. p. 124. Pollin. Pl. Veron. 3. p. 602.

B. esculentus Pers. Myc. Europ. 2. pag. 131.

B. bovinus *Allion. Fl. Ped. 2. p. 353. n. 2754.*

B. bulbosus *Schoeff. Fung. tom. 2. tab. 134. 135.*

Polyporus n. 2302. Hall. Hist. stirp. indig. Helv. 3. p. 145.

Suillus esculentus, crassus, superne fulvus, inferne initio albidus, deinde e flavo subvirescens, pediculo ventricoso, et supernae pilei parti concolore *Mich. Nov. pl. gen. p. 127.*

S. esculentus, superne pulchre fulvus, inferne citrinus, et subtilissime perforatus, pediculo concolore *Mich. l. c. p. 128. tab. 68. fig. 1.*

S. esculentus, crassus, superne obscurus, inferne initio albidus, deinde ex flavo sordide virescens, pediculo ventricoso, et supernae pileoli parti concolore *Mich. l. c. p. 128.*

Ann. Copiosissime provenit in iisdem sylvis, et eodem tempore cum praecedenti. *v. v.*

Stipes inferne incrassatus, intus faretus, niveus, superficie longitudinaliter fibrilloso-reticulatus, plus minus ex albo fulvus. Pileus convexus, senio magis explanatus; supra variat colore brunneo-pallenti, castaneo-ruffo, vel castaneo-nigrescente. Caro albissima, immutabilis, crassa. Tubi longi, plus minus tenues, teretes, initio carni adhaerentes, clausi, albescentes, mox viridi-lutescentes, seu cervini, facile a carne secedentes, hiantes poro tenui, rotundo, in senectute fungi ampliore, et subangulato. Odor recentis fragrans, gratus, peculiaris, siccati adhuc fragrantior.

Mire variat magnitudine fungus iste; subinde senio amplissimus, et pileo pollens plusquam semipedalis diametri. Passim solitarius, sed et duo, vel tres gregarii occurrunt. Substantia ejus initio firma, aetate mollescit, quae in stipite est, vermibus nidulantibus facile corruptibilis. Vulgo hic loci dicitur *Selvo*, aut *Fungo di bosco*.

Licet Smithius in Prodr. Fl. Graec. 2. p. 344. conjungat *Boletum edulem* Pers. cum *Boleto bovino* L., ego quidem facile assentior Friesio, qui illos distinguit in Syst. mycol. 1. p. 388., et 392. Nam Linnaeus in Sp. pl. p. 1646. sub nomine *Boleti bovini* loquitur de fungo Suecico in pratis nascente, et distincto poris jam initio angulatis, quae quidem de nostro dici nequeunt. Noster nascitur locis sylva-

ticis montanis, habetque poros initio teretes, tenues, aequales, clausos. Insuper frigoris impatientis tunc tantum prodit, cum post pluvias autumnales coelum nocte tepens est, dieque sole ferientè calefactum; si enim nox quidquam frigeat, omnino non prodit, quae tepida temperies in coelo Suecico vix autumnno habenda mihi videtur. Neque *Boletus edulis* Sowerb. Engl. Fung. 1. tab. 111., neque *Boletus bovinus* Sowerb. Engl. Fung. 2. tab. 175 referunt fungum nostrum. Ingens hujus fungi vis colligitur in sylvis Apuanorum omnium, imo in tota Liguria, eo quod magno usui sit et recens, et siccus in cibo. Salubrior habetur, qui junior, et carne duriori incorrupta gaudet. Tunc semper gratus, semper appetitus, semper in deliciis incolarum, semper innocuus. Mille modis coquitur, mille modis asservatur, vel intra olivum, vel sub aceto conditus cinnamomo, caryophyllo, myristica, pipere, vel lixatus sub muria, vel in tenues lamellas concisus, aut pileo integro siccatus, qui quodammodo in aqua tepente reviviscit, et fungum recentem alieno tempore mentitur in mensis. Cave, ne confundas cum *Boleto lurido* Fries., qui perniciosus.

ORDO GASTEROMYCI.

108. LYCOPERDON *pyramidulatum*: subturbinato-globosum, subsessile; peridio albo-ochraceo, pyramidulis quadripartitis, fragilibus echinato.

L. esculentum, obscurum, echinis quadrangularibus, et quadripartitis insignitum *Mich. Nov. pl. gen. p. 218. n. 3. tab. 97. fig. 5.*

Ann. Legi in *Sagro* orientali ad latera viae, quae a fauce *Orsara* ducit *alla Maestà di Vinca*, Julio decedente. v. v. Fungus subturbinato-globosus, subsessilis, recens peridio albo-ochraceo, crassiusculo, basi nudo, reliqua parte toto echinato pyramidulis quadrilateris, acuminatis, facile diffuis, quadripartitis; scilicet unaquaeque pyramis fit pyramidulis minoribus quatuor, inter se se conniventibus. Peridium omnino crustae adnatum, vi, et laceratione quidquam scedere vidi, prout id ostendit *Michelius* l. c. tab. 97. fig.

5. H. Capillitium molle, byssinum, dense stipatum, viridi-luteum, in gongylos pulveraceos, palpabiles, copiosissimos, viridi-luteos denique fatiscens.

FINIS.

I N D E X

HUJUS MANTISSAE

<i>Aconitum Lycoctonum L.</i>	pag 35.	<i>Epilobium angustissimum W.</i>	pag. 17.
<i>Agaricus caesareus Fries.</i>	» 70.	<i>Epipactis rubra W.</i>	» 62.
<i>Agrostis alpina L.</i>	» 6.	<i>Erythronium Deus canis L.</i>	» 24.
<i>Allium montanum Sibth.</i>	» 21.	<i>Fragaria vesca L.</i>	» 32.
— <i>Schoenoprasum β De Cand.</i>	» 22.	<i>Genista tinctoria δ Bert.</i>	» 47.
<i>Anemone hepatica L.</i>	» 37.	<i>Gentiana cruciata L.</i>	» 14.
— <i>trifolia L.</i>	» 37.	<i>Geranium nodosum L.</i>	» 47.
<i>Arenaria rubra L.</i>	» 30.	— <i>sylvaticum L.</i>	» 47.
— <i>serpyllifolia L.</i>	» 29.	<i>Gladiolus triphyllus Sibth.</i>	» 5.
<i>Aristolochia rotunda L.</i>	» 62.	<i>Gnaphalium gallicum W.</i>	» 56.
<i>Artemisia nitida Bert.</i>	» 53.	— <i>Stoechas L.</i>	» 55.
<i>Asplenium septentrionale W.</i>	» 66.	<i>Helianthemum guttatum Pers.</i>	» 34.
<i>Barbarea praecox De Cand.</i>	» 44.	<i>Hieracleum pyrenaicum Lamk.</i>	» 17.
<i>Bellis perennis δ De Cand.</i>	» 59.	<i>Hieracium aureum W.</i>	» 50.
<i>Boletus edulis Pers.</i>	» 71.	— <i>aureum β Bert.</i>	» 51.
<i>Brassica Cheiranthus W.</i>	» 45.	<i>Horminum pyrenaicum L.</i>	» 39.
<i>Campanula Erinus L.</i>	» 11.	<i>Hypericum Androsacum L.</i>	» 49.
— <i>persicifolia L.</i>	» 10.	<i>Imperatoria Ostruthium L.</i>	» 19.
<i>Cardamine hamulosa Bert.</i>	» 43.	<i>Inula odora L.</i>	» 57.
— <i>hirsuta β Pollin.</i>	» 44.	<i>Juncus lampocarpus Ehrh.</i>	» 25.
<i>Caucalis platycarpus L.</i>	» 14.	<i>Lactuca perennis L.</i>	» 49.
<i>Centaurea montana L.</i>	» 60.	<i>Laserpitium asperum Crantz.</i>	» 16.
— <i>nigra β Smith.</i>	» 60.	<i>Lecanora crassa Ach.</i>	» 68.
<i>Circaea lutetiana L.</i>	» 1.	<i>Lepraria chlorina Smith.</i>	» 70.
<i>Cistus salvifolius L.</i>	» 33.	<i>Ligusticum apioides Lamk.</i>	» 18.
<i>Cnicus polyanthemus Bert.</i>	» 52.	<i>Lilium Martagon L.</i>	» 23.
<i>Convallaria Polygonatum L.</i>	» 25.	<i>Linaria purpurea W.</i>	» 41.
<i>Crocus vernus L.</i>	» 4.	<i>Linum gallicum L.</i>	» 21.
<i>Cuscuta Epithymum L.</i>	» 8.	<i>Lithospermum purpureo-caeruleum L.</i> » 9.	
<i>Cytisus sessilifolius L.</i>	» 48.	<i>Lycoperdon pyramidulatum Bert.</i>	» 73.
<i>Cystea alpina Bert.</i>	» 65.	<i>Lycopodium Selago L.</i>	» 65.
<i>Danae aquilegifolia All.</i>	» 17.	<i>Melanpyrum nemorosum δ Bert.</i>	» 41.
<i>Daphne Laureola L.</i>	» 27.	<i>Milium multiflorum Schrad.</i>	» 7.
<i>Dianthus carthusianorum L.</i>	» 28.	<i>Orchis globosa L.</i>	» 61.
<i>Digitalis lutea L.</i>	» 42.	— <i>ustulata L.</i>	» 61.

<i>Ophrys aranifera</i> <i>W.</i>	pag. 62.	<i>Senecio erraticus</i> <i>Bert.</i>	pag. 56.
<i>Orobanche variegata</i> <i>Reich.</i>	» 42.	— <i>Doronicum</i> <i>L.</i>	» 57.
<i>Paeonia corallina</i> <i>W.</i>	» 34.	<i>Soldanella alpina</i> <i>L.</i>	» 9.
<i>Paris quadrifolia</i> <i>L.</i>	» 28.	<i>Sphagnum latifolium</i> <i>Spr.</i>	» 67.
<i>Phyteuma Halleri</i> <i>All.</i>	» 11.	<i>Spiraea Aruncus</i> <i>L.</i>	» 31.
<i>Pimpinella magna</i> <i>L.</i>	» 20.	<i>Statice plantaginea</i> <i>De Cand.</i>	» 20.
<i>Pinguicula vulgaris</i> <i>L.</i>	» 3.	<i>Sticta sylvatica</i> <i>Ach.</i>	» 69.
<i>Poa nemoralis</i> <i>L.</i>	» 8.	<i>Teucrium Scorodonia</i> <i>L.</i>	» 38.
<i>Prunella vulgaris</i> <i>L.</i>	» 40.	<i>Thalictrum aquilegifolium</i> <i>L.</i>	» 37.
— <i>vulgaris</i> δ <i>Bert.</i>	» 40.	<i>Tulipa sylvestris</i> <i>L.</i>	» 24.
<i>Pteris aquilina</i> <i>L.</i>	» 67.	<i>Urtica hispida</i> <i>De Cand.</i>	» 63.
<i>Pyrethrum ceratophylloides</i> <i>W.</i>	» 58.	<i>Vaccinium uliginosum</i> <i>L.</i>	» 27.
<i>Quercus Cerris</i> <i>L.</i>	» 64.	<i>Valeriana rubra</i> <i>L.</i>	» 4.
<i>Raphanus Landra</i> β <i>Bert.</i>	» 45.	<i>Verbascum nigrum</i> <i>L.</i>	» 12.
<i>Robertia taraxacoides</i> <i>De Cand.</i>	» 51.	<i>Veronica Chamadryis</i> <i>L.</i>	» 2.
<i>Rosa alpina</i> <i>L.</i>	» 32.	— <i>officinalis</i> <i>L.</i>	» 1.
<i>Rumex Acetosella</i> <i>L.</i>	» 26.	— <i>prostrata</i> <i>L.</i>	» 2.
<i>Scilla bifolia</i> <i>L.</i>	» 24.	<i>Vicia sepium</i> δ <i>Bert.</i>	» 48.
<i>Sedum albescens</i> <i>De Cand.</i>	» 30.	<i>Viola biflora</i> <i>L.</i>	» 13.
<i>Selinum Oreoselinum</i> <i>Spr.</i>	» 15.	— <i>palustris</i> <i>L.</i>	» 12.

New York Botanical Garden Library

OK 332 .B424 gen
Bertoloni, Antonio/Mantissa plantarum fl

3 5185 00110 3900

